

genootschap Architectura et Amicitia
gids LYON 23/26 april 1998

	deelnemers	programma
trein	Bronia Davidson Hans Davidson Wessel Reinink Madeleine Steigenga René van Veen Niek van Vugt Hielkje Zijlstra	donderdag 23 april Lille Flandres, aankomst 12.43 uur bezoek Musée des Beaux Arts architecten Jean Mark Ibos & Myrto Vitort bouwjaar 1997 publicatie Archis 12/97 Lille Europe, vertrek 16.10 uur
vliegtuig	Evy Augusteijn Hans van Heeswijk Rein Jansma Ton van Namen Moshe Swartz	
eigen vervoer	Ben Smit Zita Smit-Moreno	trein Lyon Part Dieu, aankomst 19.14 uur vliegtuig Lyon Satolas, aankomst 20.50 uur

TREIN, 23/4; aankomst Lille 12.43/aankomst
Lyon 19.14
TREIN, 26/4; vertrek Lyon 14.39/ aankomst
Amsterdam 22.04

VLIEGEN heen 23/4 kl 1259, vertrek 19.10/
aankomst 20.50 uur
VLIEGEN terug 26/4 kl 1250, vertrek 12.50/
aankomst 14.30 uur

Hotel:
Grand Hotel des Terreaux,
16, Rue Lanterne 69001 LYON
phone 04 78 27 04 10
fax 04 78 27 97 75
reservering onder de naam Steigenga

architectuurboekhandel:
Boekwinkel Lyon,
125 Rue Vendome (metro Foch)

avondeten/ ontmoetingsplaats
reservering op naam 'Madeleine'
voor 21.00uur resp. 22.00uur
Grand Café des Négociants
1 place Francisque Régaud
tel 04 78 42 5005

programma

vrijdag 24 april

ontmoeting gids mrs. Maugat in hotel 9.00uur
vertrek bus 9.15uur

afspraak 10.30uur
école d'Architecture
architecten
Françoise Jourda & Gilles Perraudin
bouwjaar
1986-90

afspraak 14.00uur
Halle Tony Garnier
architect
Tony Garnier 1869-1948
bouwjaar
1899

afspraak 15.00uur
Flat Tony Garnier

afspraak 16.30uur
Cité internationale, Palais de Congres
SEM, 8e verdieping 66. quai Charles De Gaulle
architect
Renzo Piano
bouwjaar
1986- /

programma

zaterdag 25 april

vertrek bus 9.00uur

afspraak 11.00uur
le Couvent de la Tourette
architect
le Corbusier 1887-1965
bouwjaar
1957-1960

lunch 12.30uur
le Couvent de la Tourette

retour hotel/stad 14.30uur

18.00uur
rondleiding Opera de Lyon
ontmoetingsplaats artiesteningang
architect
Jean Nouvel 1945
bouwjaar
1986-1990

20.30uur
voorstelling Opera de Lyon
Benjamin Britten,
le Songe du Nuit d'été
Steuart Bedford/ Robert Carsen

na de voorstelling, ong 22.30uur
souper bij les Muses in de Opera

programma

zondag 26 april

vertrek te voet/metro 9.00uur
met metro naar Station Perrache
Cours de Verdun
architecten
R. Gagès, G. Vanderaa, J. Rey en J. Prouvé
bouwjaar
1968-1982

wandeling langs/door/in de pleinen en
parkeergarages
retour hotel/stad 11.00uur

vertrek per bus vanuit hotel 11.15uur
naar TGV station-Satolas
architect
Santiago Calatrava
bouwjaar 1992-1995

retour hotel 13.15uur

vertrek Lyon Part Dieu 14.39uur
aankomst Amsterdam 22.04

inhoud

4	Lyon algemene informatie
8	Palais des Beaux Arts, Lille
9	Ecole d'Architecture Jourda& Perraudin
10	Tony Garnier
12	Cité Internationale, Renzo Piano
13	Morice Leroux, Gratte Ciel
14	Jourda& Perraudin
15	Quartier de la Darnaise, A. Chemetov
16	div. architecten
17	Colline de Fourvière
18	la Torette
19	Opera, Jean Nouvel
20	Zherfuss/ Botta
21	Jourda& Perraudin
22	metro, Jourda& Perraudin
23	Quartier de Prainet, Agence Ilex
24	Palais de Saint Pierre/ 3 Lyonse proj.
25	pleinen, parkeergarages
28	Satolas, Calatrava
29	kaartje Lyon

los bijgevoegd

kaart Lyon, kaart oude stad

Korte karakteristiek van de ontwikkeling van Lyon

Lyon, van 100 v C. tot 2000 n C.

De geschiedenis van Lyon gaat terug tot voor het begin van onze jaartelling. Lugdunum werd gesticht op de westelijke oever van de rivier de Arar (Saône). Nog zijn daar de resten te vinden van het (amfi)theater, het odeon en het forum.

Het oudste stadsdeel bevindt zich daar aan de hoge zijde van de Saône, de huidige stad dominerend.

Lyon heeft zich vanaf de eerste Romeinse bebouwingen in oostelijke richting ontwikkeld. In de periode van circa 300 tot circa 1750 werd het schiereiland tussen de Saône en de Rhône bebouwd en ontstond een dichte stedelijke bebouwing met als belangrijke ingreep de aanleg van het Place Bellecour.

De stad was toen praktisch geheel ommuurd en met één brugverbinding over de Rhône met het oostelijk buitengebied verbonden.

Met een noordelijke brugverbinding werd in circa 1775 de eerste oostelijke uitbreiding gerealiseerd, gebaseerd op een klassiek, symmetrisch stratenpatroon.

Met de verdergaande oostelijke en zuidelijke ontwikkeling van Lyon werd een elf-tal fortificaties aangelegd, als vooruitgeschoven posten in het 'vreemde' land. In de verdere verstedelijking zijn deze fortificaties geassimileerd en opgenomen in het stedelijk weefsel.

Tot circa 1945 fungeerde de oostelijke rondweg als globale begrenzing van de agglomeratie Lyon, in de tweede helft van de 20e eeuw deit Groot-Lyon uit over de autoroutes.

Sinds 1969 vormen de stad en 71 omliggende gemeentes de communauté Urbain de Lyon met meer dan 1 miljoen inwoners.

Lyon, met circa 450 000 à 500 000 inwoners is de derde stad van Frankrijk. Sinds 1978 rijdt in Lyon een metro, grotendeels ondergronds.

In het masterplan voor de ontwikkeling van de agglomeratie Lyon wordt Lyon verder aangehaakt aan de regio Rhône-Alpes en aan de internationale verbindingen via Frankrijk en Europa.

uit: de Piazza reeks
Korte karakteristiek van de ontwikkeling

uit: de Architect 1996-11
Architectuur in en om Lyon/ Harm Tilman

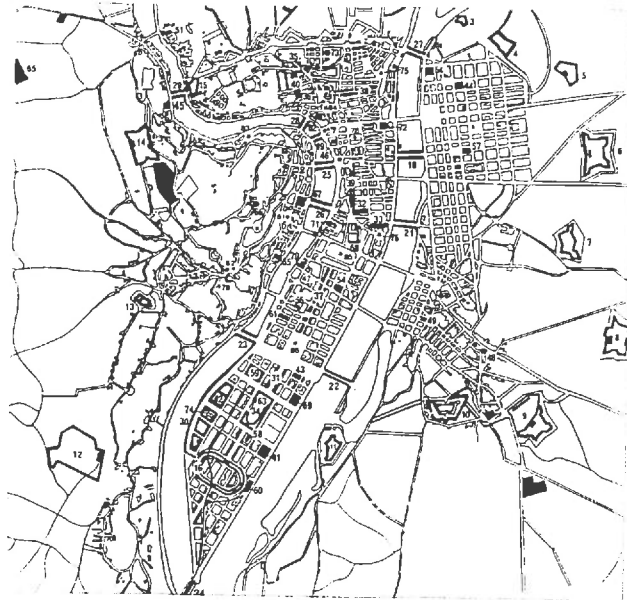
Grand Lyon

Tussen 1989 en 1996 zijn in Lyon meer dan 120 projecten in de openbare ruimte gerealiseerd. Wat Lyon onderscheidt van andere steden is dat in deze stad het beleid zowel de herinrichting van de openbare ruimte in het centrum omvat als de rehabilitatie van de grootschalige nieuwbouwwijken uit de jaren zestig en zeventig. Dezelfde kwaliteit, die in het centrum wordt nagestreefd, wordt ook in de banlieu gerealiseerd. Alle projecten zijn uitgerust met hetzelfde stedelijke meubilair. Op deze manier is een signaal afgegeven, dat ook de buitenwijken een volwaardig deel uitmaken van de stad.

Volgens Henry Chabert, de succesvolle wethouder ruimtelijke ordening van Lyon, speelt de openbare ruimte "een belangrijke rol in de nieuwe compositie van de stad. Zij moet niet beschouwd worden als een restruimte of een geïsoleerd gebied, maar als een verbinding tussen de plekken en de functies, maar ook tussen de stedelingen. De openbare ruimte is de zichtbare vorm van de stad en tegelijkertijd een omgeving die op verschillende manieren kan worden toegeëigend." Deze reflectie op de inrichting van de openbare ruimte loopt parallel aan de ontwikkeling van een werkmethode door de stedenbouwkundige Jean-Pierre Charbonneau. In de hierna volgende programmatiek tekst wordt deze methode door hem kort toegelicht.

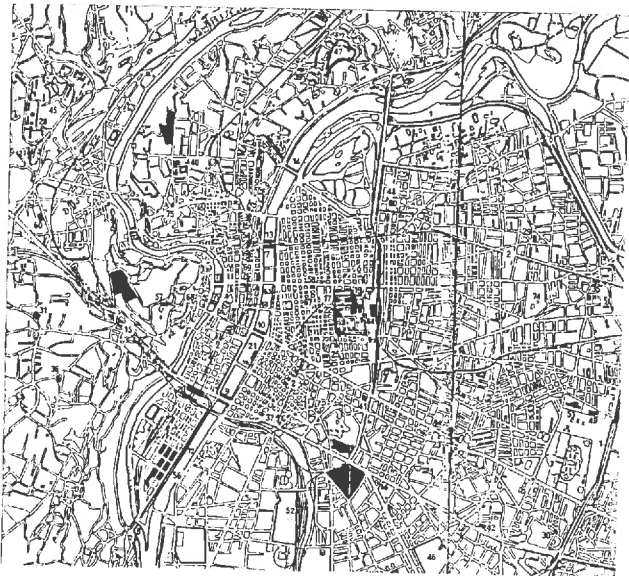
Wat je als bezoeker van Lyon direct opvalt, is behalve de hoge kwaliteit ook de ongelooflijke eenvoud en neutraliteit van de openbare ruimtes, die herinneringen oproepen aan de negentiende-eeuwse traditie van stedenbouwkunde die in heel Frankrijk bedreven werd door de ingenieurs van de 'Ponts et Chaussées'. Het succes van de in Lyon gevolgde benadering is voor een groot deel te danken aan het vermogen van de gemeente om alle betrokken diensten samen te brengen binnen een zelfde organisatie. De samenhang die de projecten in Lyon kenmerkt, wordt aan de andere kant bepaald door de inzet van ontwerpers die bereid zijn af te zien van 'spektakel' en in te spelen op de vraag naar eenvoudige en functionele ruimtes, die met zeer minimale budgetten gerealiseerd zijn..

HARM TILMAN

1850

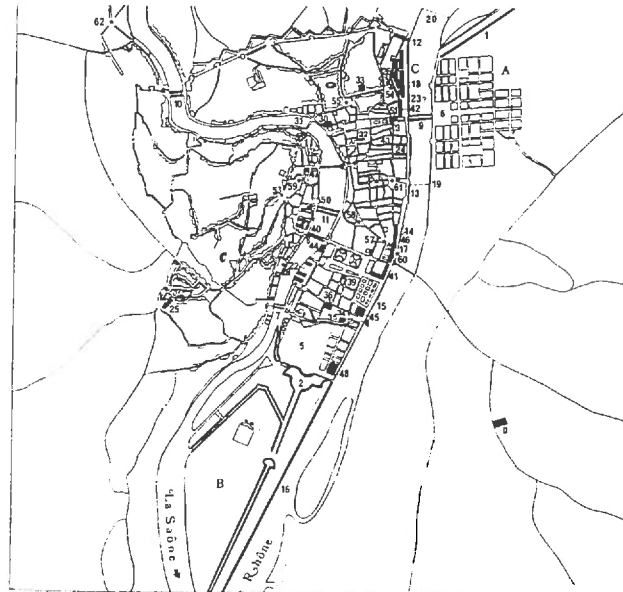
1980

Omsstreeks 1350

1780

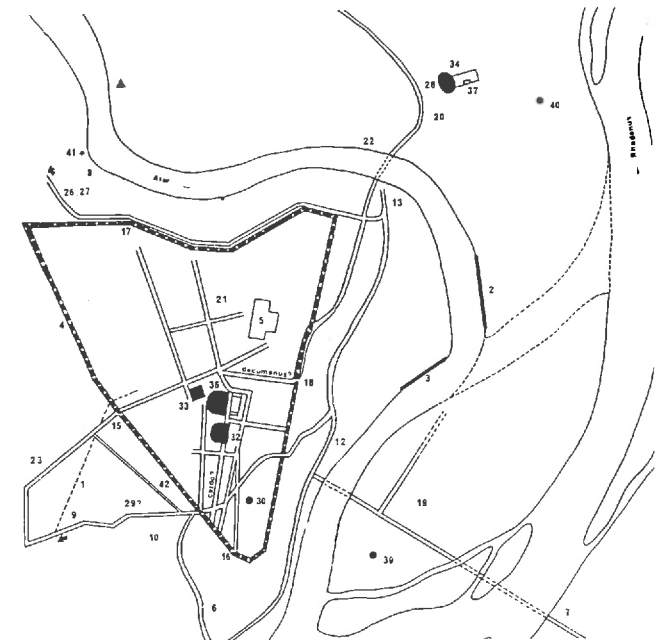

vervolg

Masterplan agglomeratie Lyon

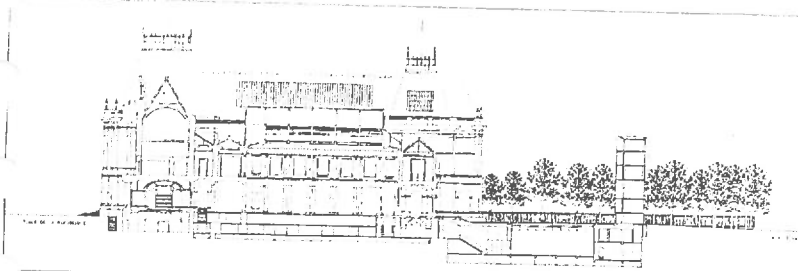
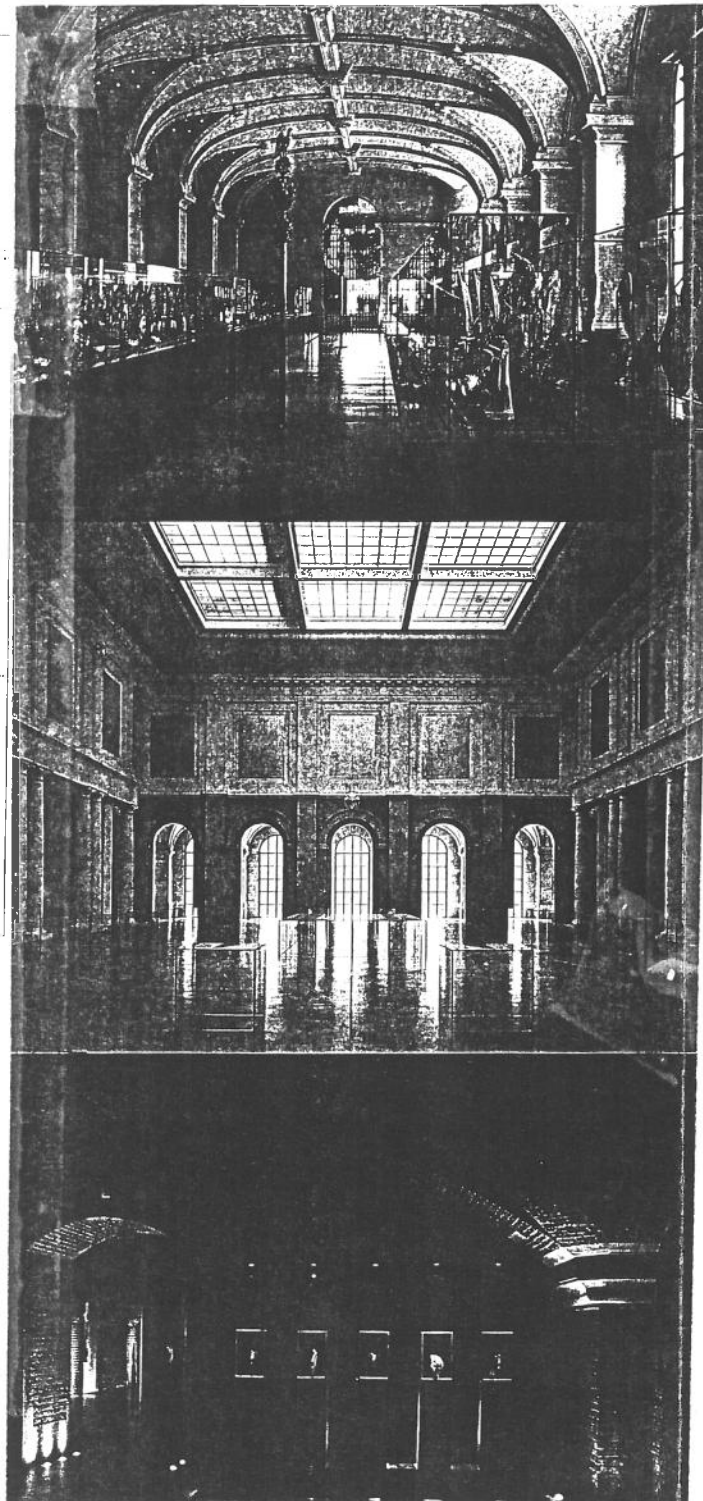
Omsstreeks 300

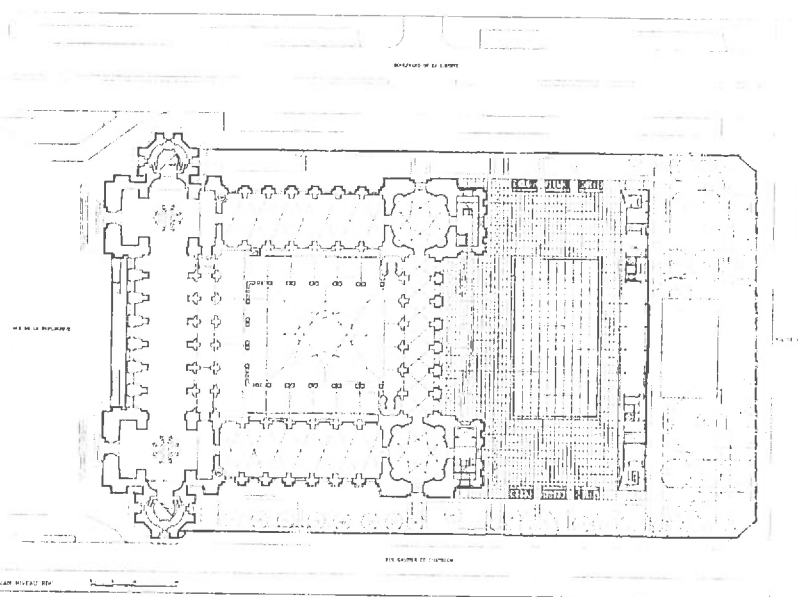

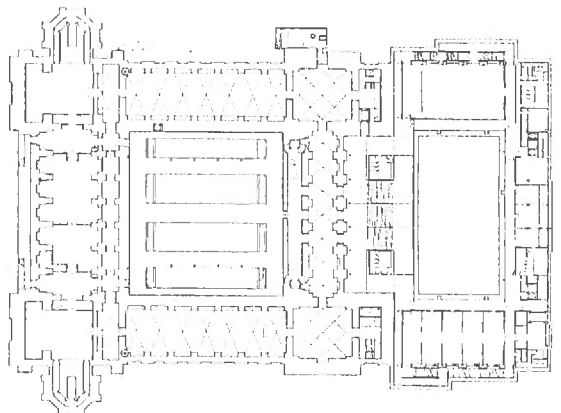
donderdag 23 april
 Palais des Beaux Arts
 Place de la République, Lille
 architecten
 Jean Mark Ibos & Myrto Vitart
 prijsvraagontwerp 1996
 bouwjaar
 1997
 publicatie
 Archis 12/97

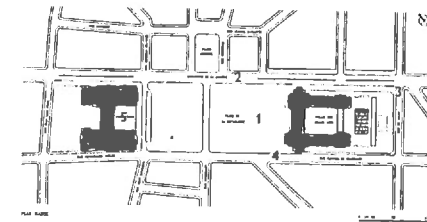
Doarsnede/section.

Begane grond/ground floor.

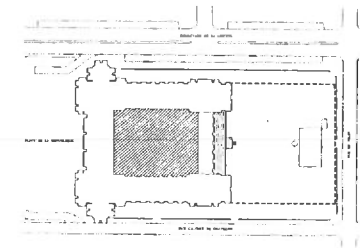

Kelder/basement.

Situatie/site plan.

1. place de la République
2. boulevard de la Liberté
3. rue de Valmy
4. rue Gautier de Chatillon
5. prefectuur/prefecture

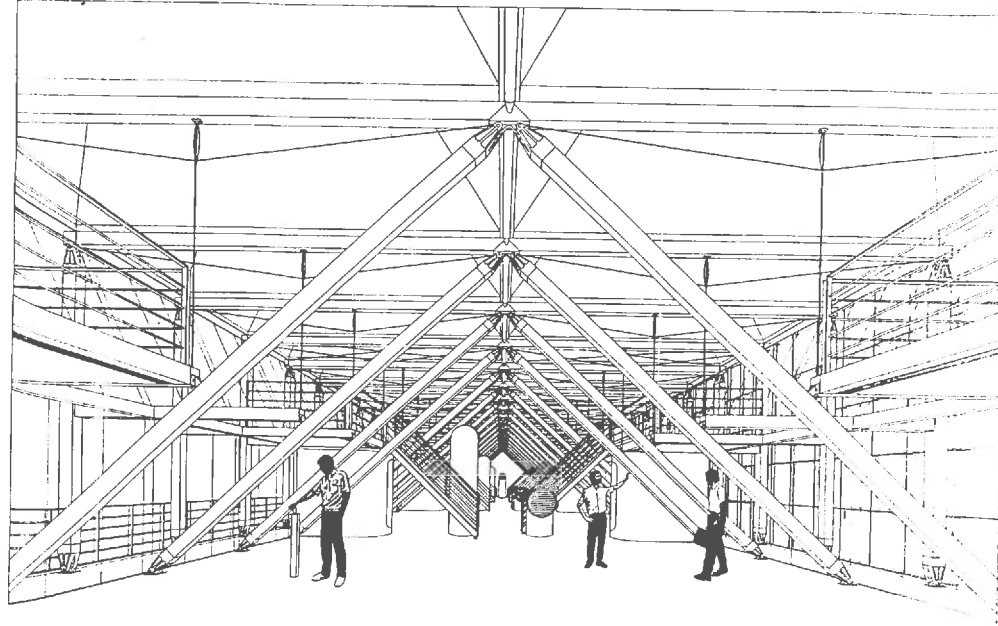

Ontwikkeling van het museum vóór de renovatie.
The museum before renovation.

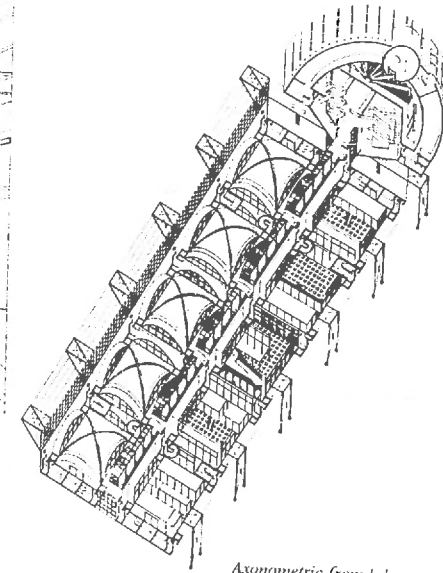
- oorspronkelijk concept
initial volume
- gebouw gerealiseerd in 1895
building realized in 1895
- ▨ overdekking binnenhof jaren '30
courtyard is topped with a glass ceiling
- ▤ uitbreiding jaren '70
extension in the seventies

One of Jourda and Perraudin's best known works is their School of Architecture in Lyon, completed in 1988. Several philosophical, formal, and didactic principles have been clearly expressed in the design of this school. The overall concept was strongly influenced by Louis Kahn's formal vocabulary, and consists of two distinctly articulated volumes. A long volume contains teaching facilities and a half-cylindrical volume contains administration and faculty offices. Both volumes are connected by a central span that serves as an internal street for the entire structure. The long wing of the school has been divided into two functional and symbolic layers. The ground floor, expressed on the outside with heavy arches, contains classrooms, seminar rooms, and the library. The upper floors feature an ultra-light transparent superstructure within which open design ateliers are located. Here the mixing and development of design ideas is supposed to take place. The combination of functional, technical, and poetic metaphors within individually defined parts gives this building its wonderful combination of permanence and fluidity, heaviness and lightness, containment and openness, and firmness and flexibility. The overall concept of design, based on symmetrical, axial, and classical principles, gives the building great clarity and substantial presence.

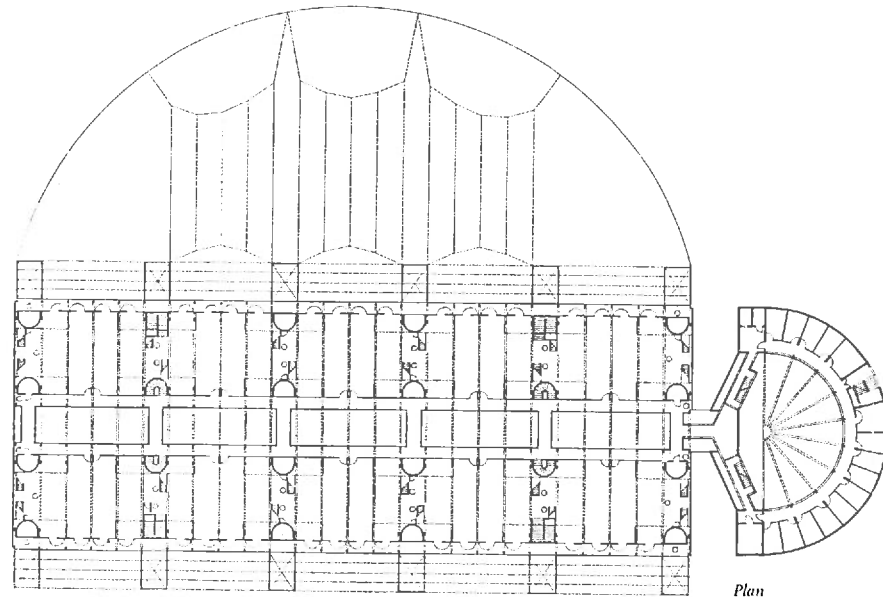
Interior perspective

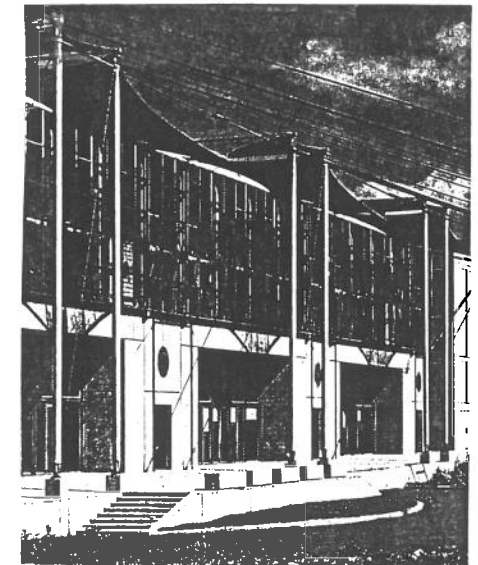
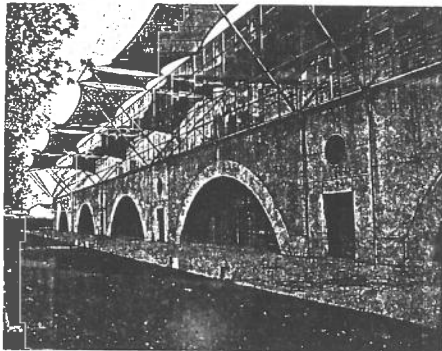
vrijdag 24 april afspraak 10.30uur
 Ecole d'Architecture
 3, rue Maurice Audin, Vaulx-en-Velin
 architecten
 Françoise Jourda & Gilles Perraudin
 bouwjaar
 1986-90

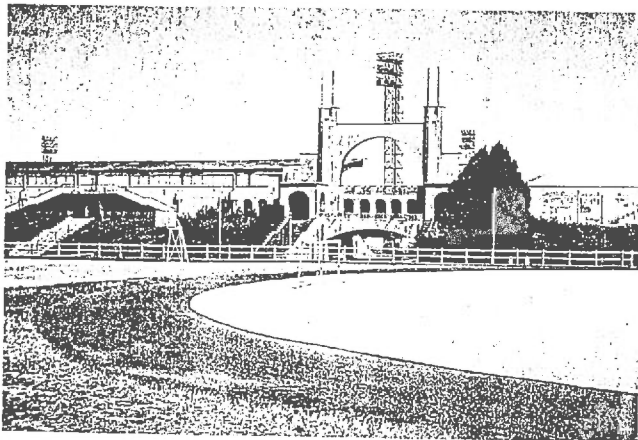
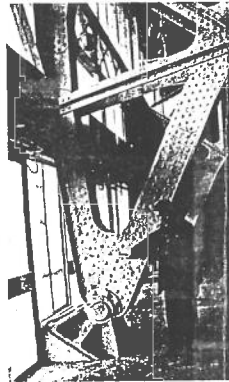
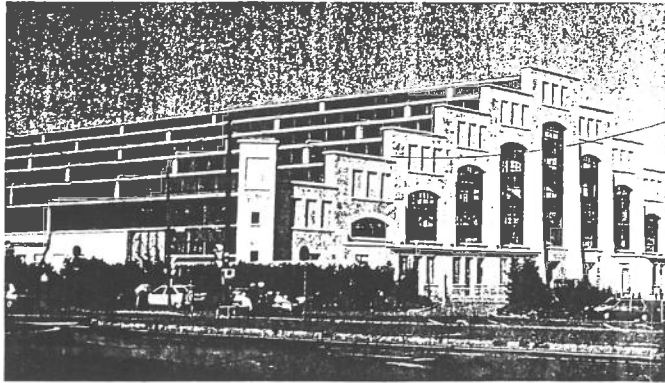
Axonometric from below

Plan

VEETENTOONSTELLINGSHAL LA MOUCHE

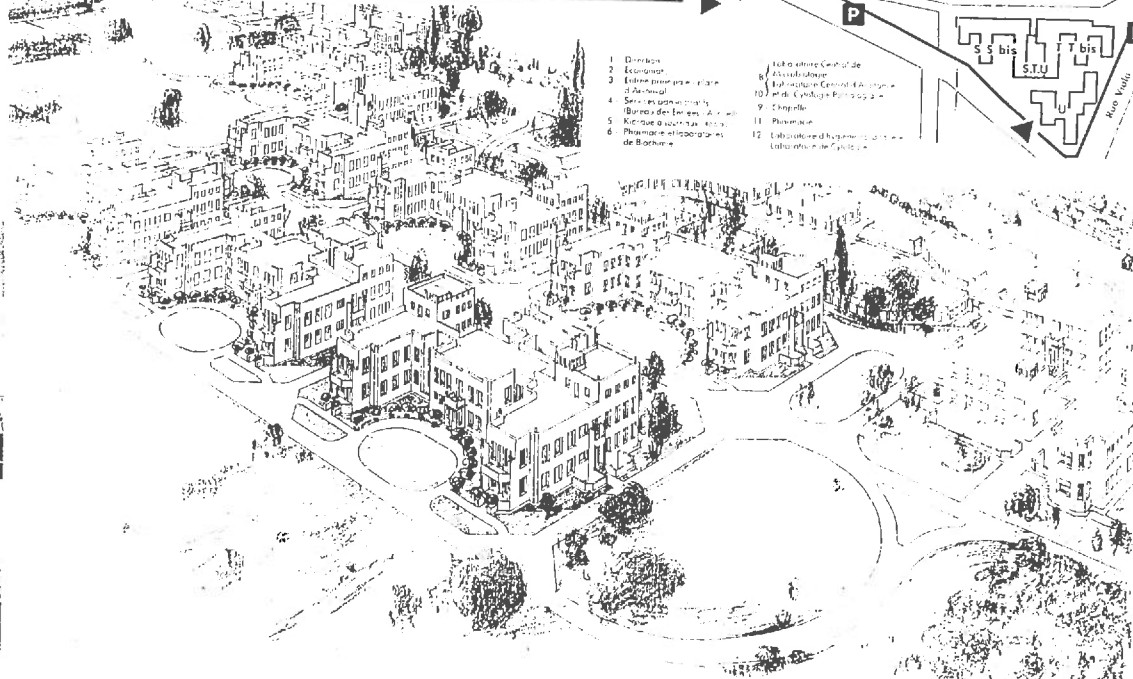

41. Tony Garnier, Sports Stadium, Lyons, 1913-19

ZIEKENHUISCOMPLEX GRANGE BIANCHE

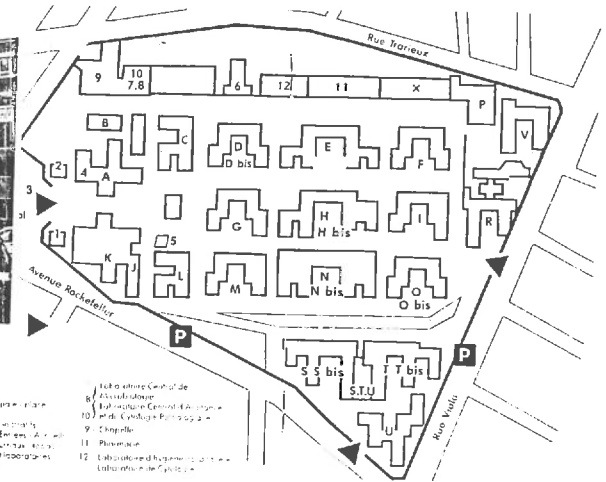
Op een terrein van vele hectaren r. in de jaren 1909 - 1930 een groot ziekenhuiscomplex gebouwd. Het complex bestaat uit zelfstandige verpleegeenheden (paviljoens), omgeven door gebouwen voor de algemene diensten en laboratoria.
Ondergronds loopt een uitgebreid verbindingenet van wegen, leidingen enz. Bovengronds kun je aan het drukke autoverkeer en het chronisch gebrek aan parkeerplaatsen zien dat het complex uit een voorbije tijd stamt. Inmiddels wordt het complex in gedeelten gerestaureerd.

De grote overzichtstekening uit La Ville Industrielle geeft een goed beeld van de paviljoenopzet. De hier afgebeelde plattegrond toont de nog altijd ongewijzigde werkelijkheid.

1. Dineren
2. Etenruimte
3. Etenruimte voor de patiënten
4. Service en administratie (Bureau der Eten- en Wastaken)
5. Kantoor van de directeur
6. Pharmacie en laboratorium de Biologie
7. Etenruimte van de patiënten
8. Etenruimte van de patiënten
9. Chirurgie
10. Etenruimte van de patiënten
11. Pharmacie
12. Laboratorium van de patiënten

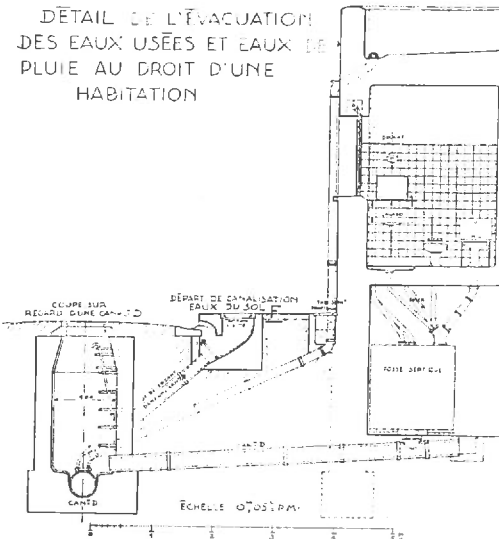
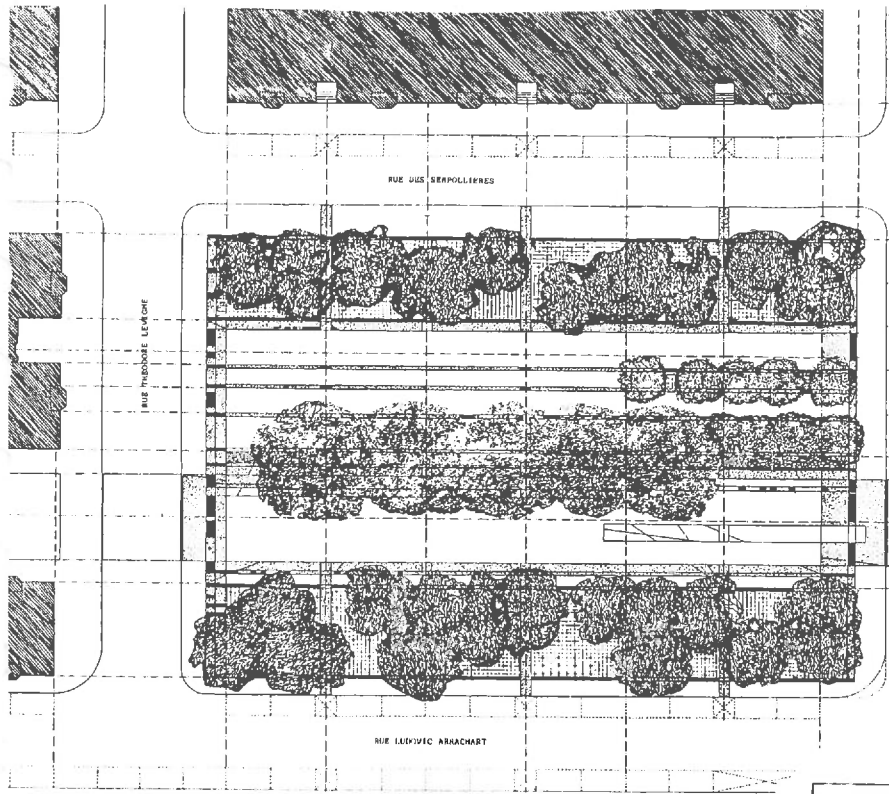
andere werken in Lyon van Garnier o.m.
villa Garnier 1909-12
ziekenhuis Grange Blanche 1910/11-1915/33
Gerland Stadium 1914/28

vrijdag 24 april afspraak 14.00uur
Halle Tony Garnier
architect
Tony Garnier 1869-1948
bouwjaar
1930

vrijdag 24 april afspraak 15.00uur
 Flat Tony Garnier
 les Etats Unis district

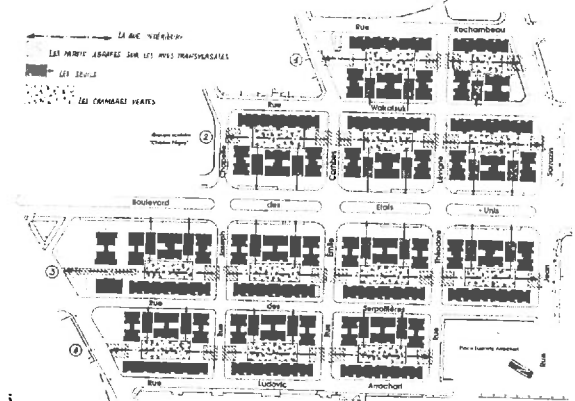
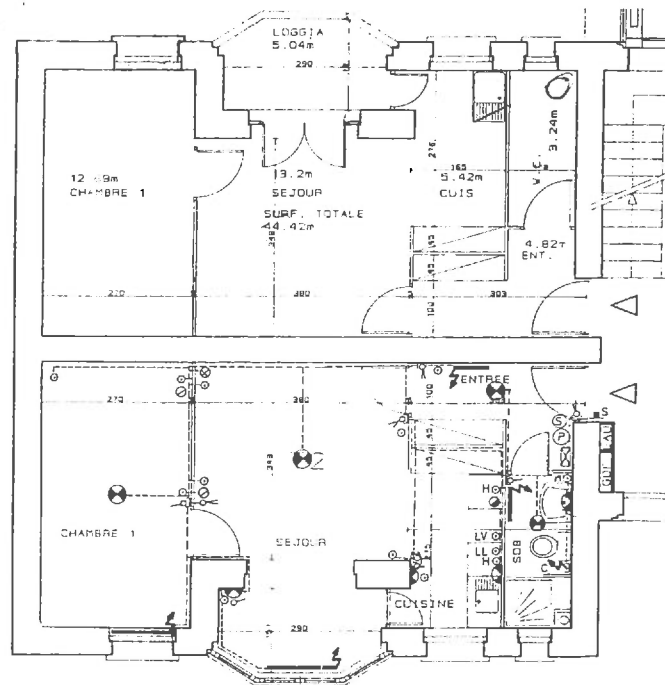
Park bij de woningbouw van Garnier
 architecten
 René en Madeleine Caille

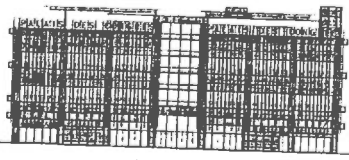
**ETATS-UNIS DISTRICT,
 LYONS 8**

Refurbishment of a housing estate by the celebrated Tony Garnier, was begun in the 1980's. Carried out piecemeal, only in 1990 was Bruno Dumétier appointed head architect, responsible for developing a master plan and assisting in the elaboration of the different programmes. Financial and procedural set-backs have taken the edge off the operation's success. The coherence of the choices guaranteed by the overall programme is yet to appear.

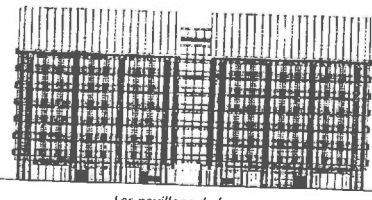
Nonetheless, the district retains the force bestowed on it by Garnier's initial design. The new phases attempt to reconstitute his original concept, as well as tackling present day social problems. The marriage of buildings and exterior spaces is highly successful. Dumétier asserts Garnier's desired public/private gradation, uses green spaces and parvis to eat into the inner roads, improves individual privacy, and enhances community conviviality.

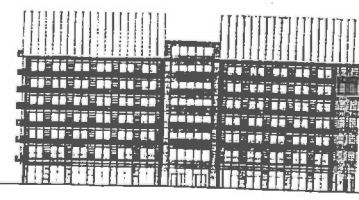
vrijdag 24 april afspraak 16.30uur
 Cité internationale, Palais de Congrès
 te gast bij SEM,
 8e verdieping 66. quai Charles De Gaulle
 architect
 Renzo Piano
 bouwjaar
 1986- /

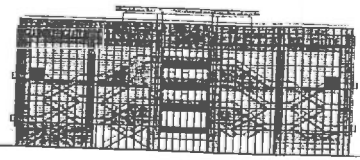
Palais des Congrès

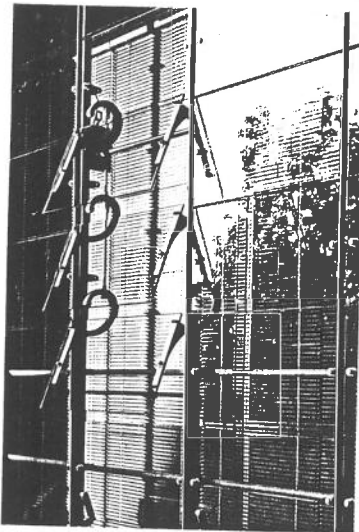
Les pavillons de bureaux

Lyon Hilton

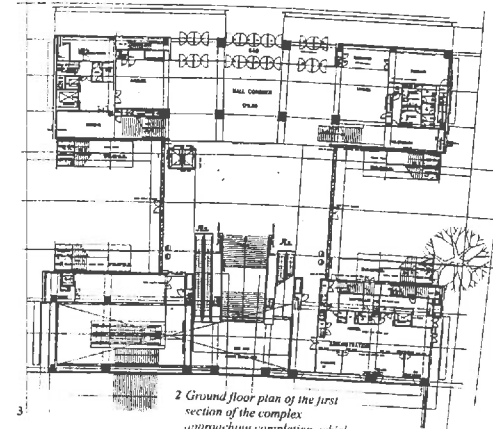
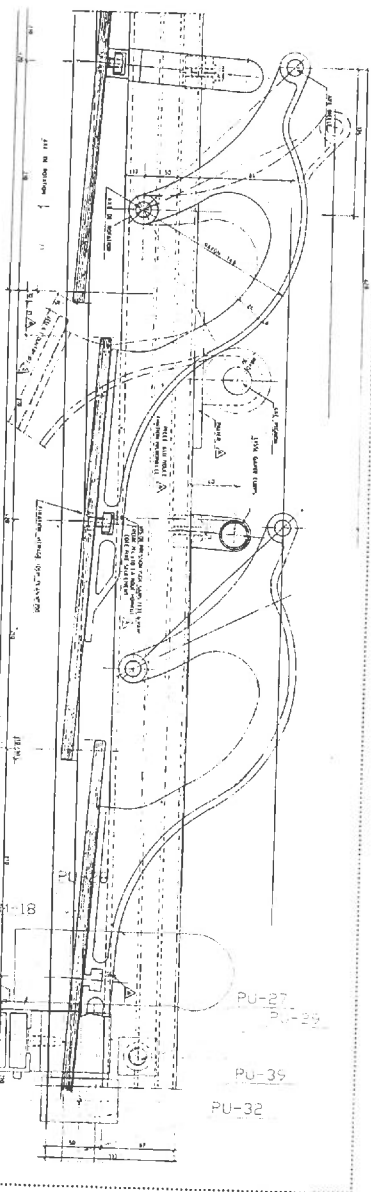

UGC Line Cité

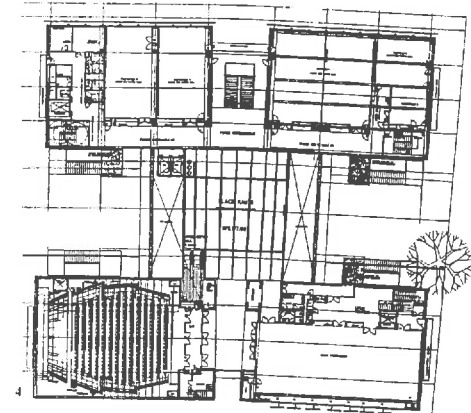

Dettaglio del sistema di apertura delle facciate in vetro con i relativi disegni costruttivi (foto Michel Denancé).

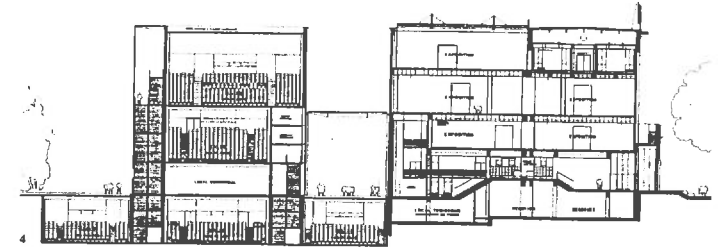
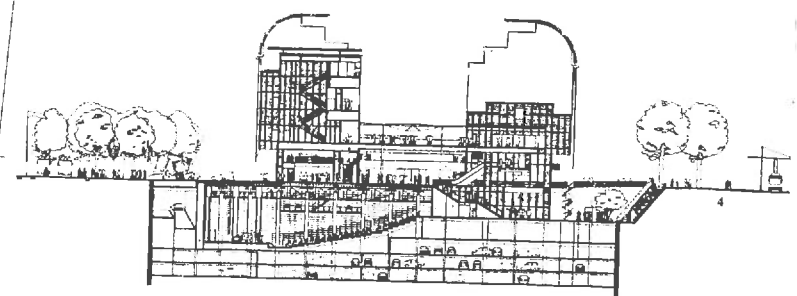
Detail of the glass facades opening system, with related construction drawings (photo Michel Denancé).

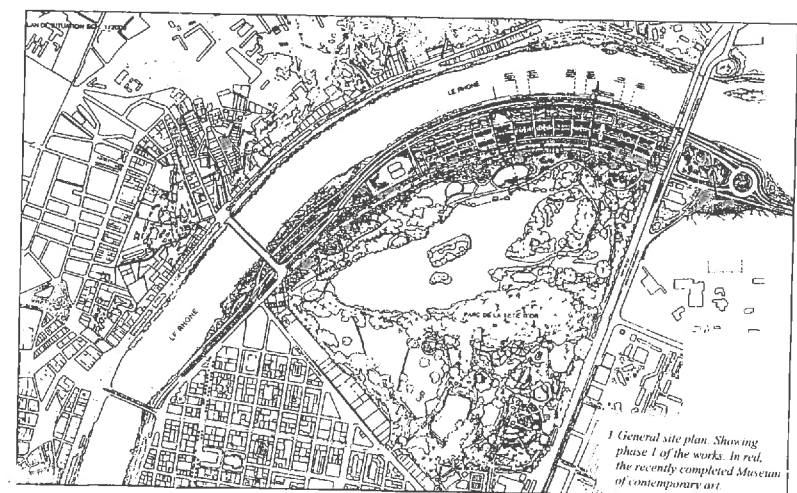
2 Ground floor plan of the first section of the complex approaching completion, which includes the Congress centre and three office/shopping

In the mid-eighties "urban planning was stolen by architecture". The old planning rules and systems had to give way to architecture's new, imposing "major projects". Lyon also followed this path of urban renewal and at the time - 11 years ago now - Renzo Piano Building Workshop won the competition for the Cité Internationale. A little piece of city with many new functions. An intelligently mixed development, it can be extended and adapted to future needs. At the moment it is a heroic fragment waiting to be developed. Its architectural power is great but will it be sufficient to attract new neighbours?

0 10 20 MT

1 General site plan. Showing phase 1 of the works. In red, the recently completed Museum of contemporary art

GRATTE-CIEL, EEN VERGETEN STAD

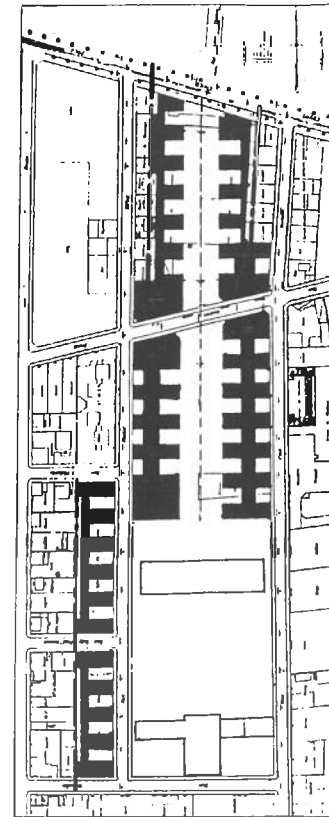
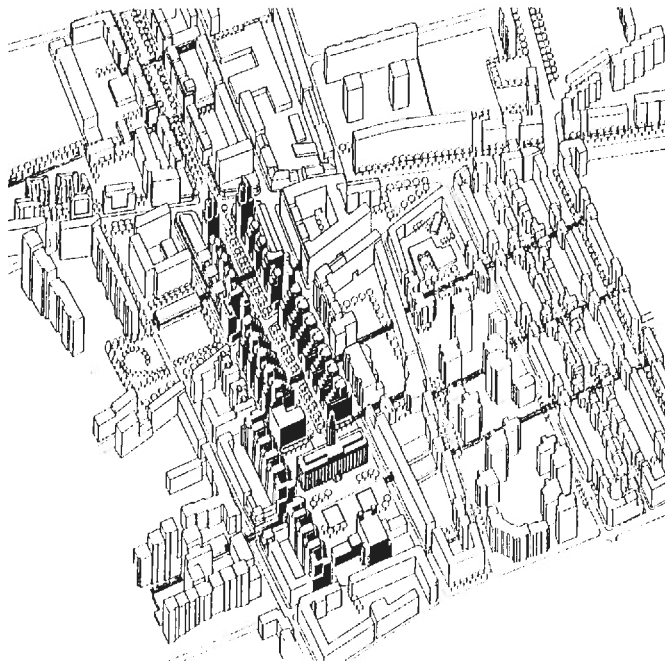
Rein van Wjlyck en Peter Thole

Waarom is Gratte-Ciel zo onbekend en toch zo herkenbaar? Onbekend, want welke Nederlandse architect kent het Gratte-Ciel project in Villeurbanne, een suburb van Lyon? Denken we daarentegen bijvoorbeeld aan het Fiat-fabriekscapex in Turijn uit 1915-1921, van G. Matté Trucco, dan roept dat onmiddellijk de beelden op van de enorme lengte van de proefbaan op het dak en menigeeen weet te vertellen dat Le Corbusier er waarschijnlijk een proefrit gemaakt heeft.

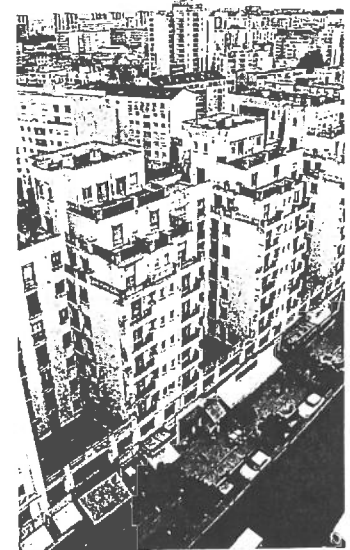
Zo niet met Gratte-Ciel. Evenmin heeft het indrukwekkende karakter van het object, een verbazingwekkende prestatie in die tijd, die te vergelijken is met die van de bouw van de Eiffeltoren, haar bekendheid of roem gebracht.

'Niemand' kent het 'Lyonse New York' uit de jaren dertig. Misschien dat de onbekendheid van de architect, Mörice Leroux, daarbij een rol speelt. Mörice Leroux stierf in 1963 op 67-jarige leeftijd in Parijs, als architect vergeten, in armoedige omstandigheden. Tevergeefs zoekt men naar zijn naam tussen die van tijdgenoten als Garnier, Perret, Le Corbusier, Mallet-Stevens en Lurçat.

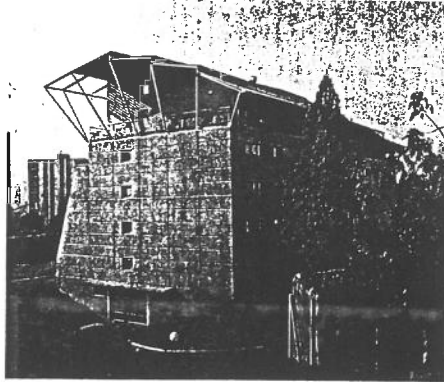
Zijn gebouwen zijn niet bekend. Het enige wat men vindt is dat hij door een jury (met Tony Garnier als voorziter) gekozen werd in een prijsvraag voor het Maison du Travail van Villeurbanne, wat leidde tot het Gratte-Ciel project.

diversen vrijdag 24 april
Morice Leroux 1897-1963
Gratte Ciel 1930-35
1700 appartemenen met winkels

LOGEMENT TASSIN-LA-DEMIE-LUNE (1991 - 1993)

diversen vrijdag 24 april

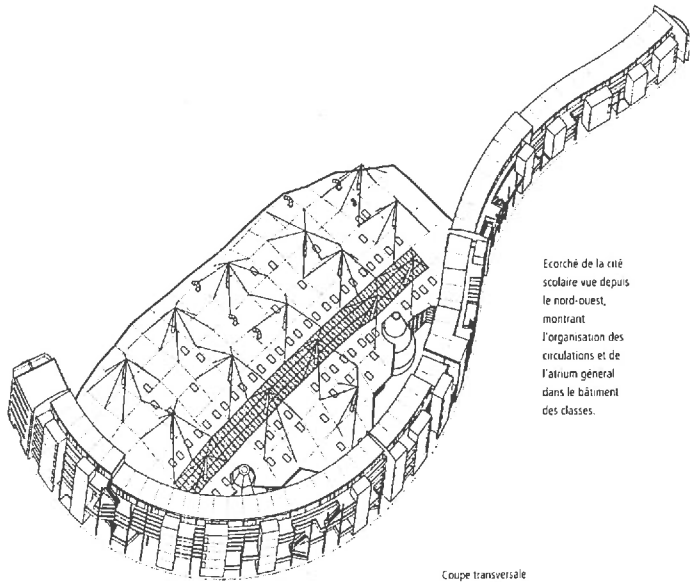
Jourda & Perraudin

Cité scolaire Internationale 1989-92
91-193, cours Lafayette

Logement Tassin-la-Demie-Lune 1991-93
Avenue du Général Brosset
Tassin le Demi Lune

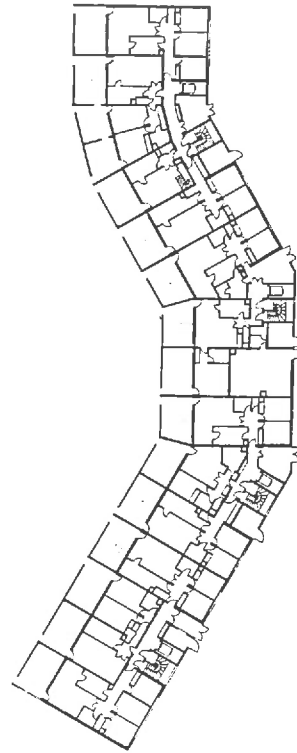
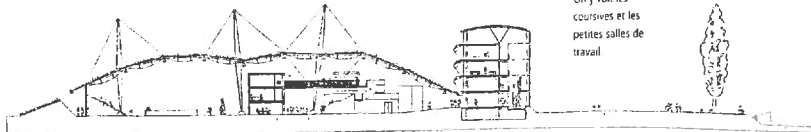
Logements étudiants le Drakkar 1992-93
Résidence le Drakkar, chemin du Petit Bois,
Ecully

7. Françoise Jourda & Gilles Perraudin
INTERNATIONALE SCHOOL IN LYON (1989 - 1992)

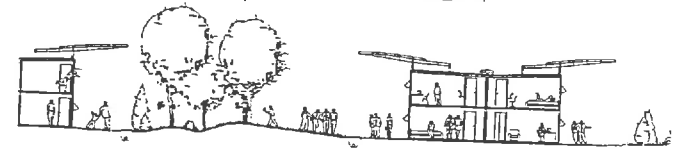
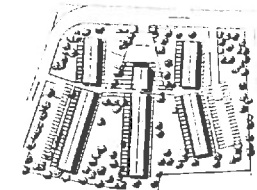
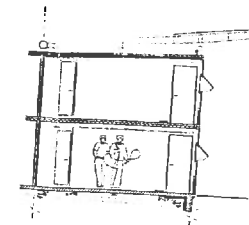
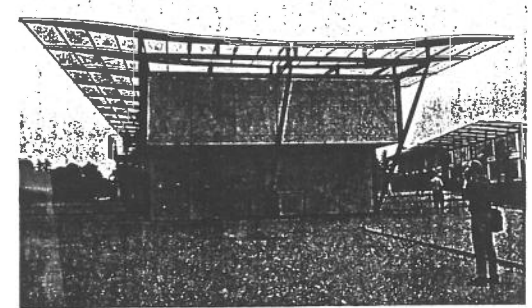

Ecorché de la cité scolaire vue depuis le nord-ouest, montrant l'organisation des circulations et de l'atrium général dans le bâtiment des classes.

Coupe transversale sur la rue intérieure, la verrière et la couverture plantée. On y voit les coursives et les petites salles de travail.

STUDENTENHUISVESTING LE DRAKKAR (1992 - 1993)

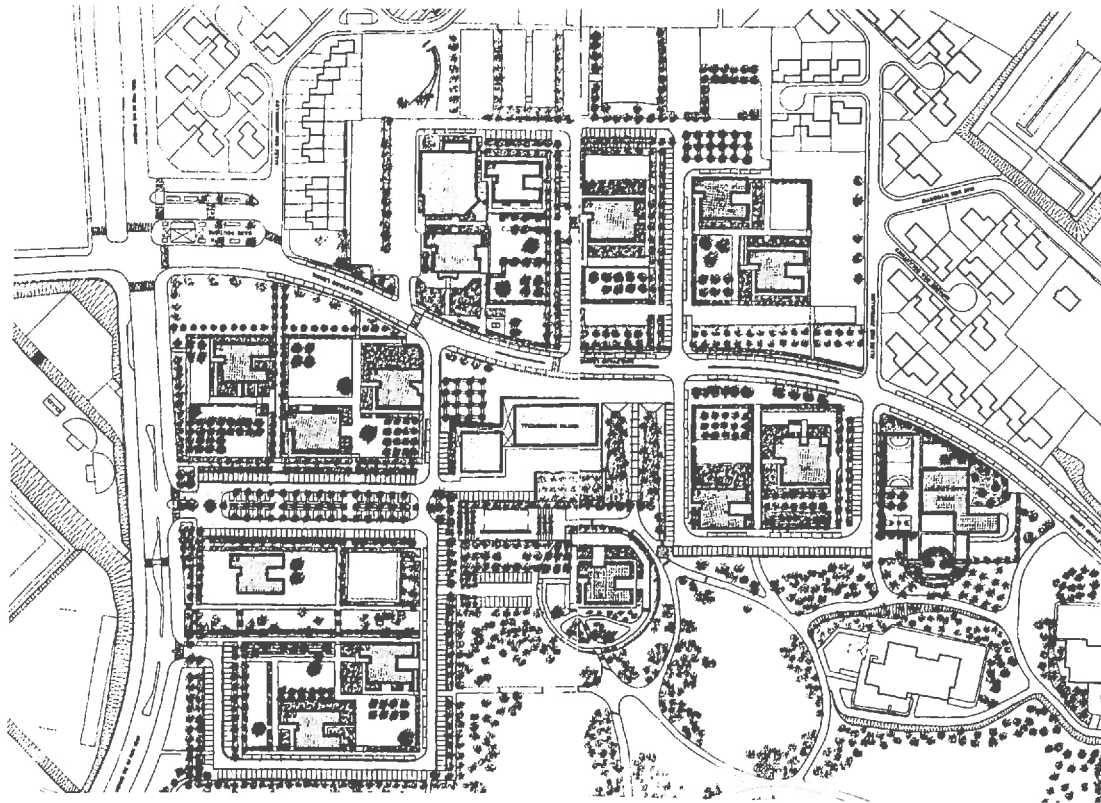

diversen vrijdag 24 april

Quartier de la Darnaise aux Minguettes,
Venissieux
architect

Alexander Chemetoff

één van de projecten voor stedelijke vernieuwing,
door herinrichten van het maaiveldnivo

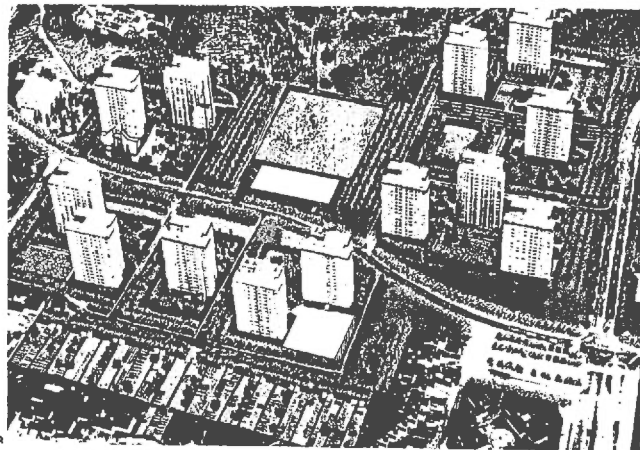

Quartier de la Darnaise aux Minguettes, Vénissieux

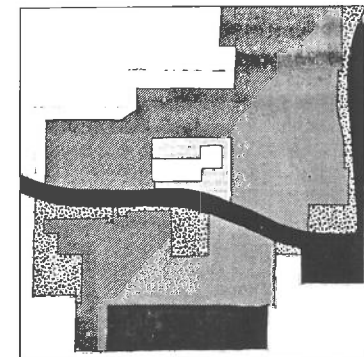
De wijk Darnaise is een grootschalige nieuwbouwwijk in een zuidelijke voorstad van Lyon. Ze bestaat uit een groot aantal vrijwel identieke torens. De wijk werd daardoor als monotoon ervaren. In de oorspronkelijke situatie werd de inrichting van het maaiveld in hoge mate gedictieerd door rijdende, maar vooral ook geparkeerde auto's.

Chemetoffs ontwerp is gericht op het maaiveld. Rond de torens die hij twee aan twee groepeerde, maakt hij een bijzonder landschap dat bestaat uit omheinde, semi-openbare tuinen. De auto's worden aan de randen hiervan geparkeerd, op met bomen beplante lanen. De verschillen in het gebruik van de openbare ruimte zijn door de ontwerper dus vertaald in een verschillende behandeling.

Ontwerp Bureau des Passages Alexandre Chemetoff, in samenwerking met Jean-Marc Gauthier, Selim Kenan en Pierre Georget

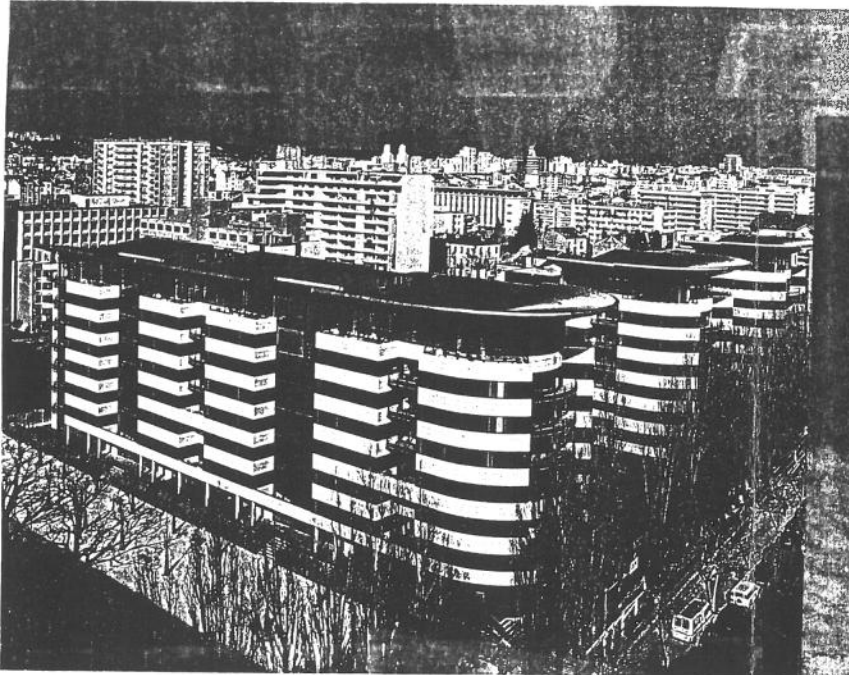
Parti d'aménagement.
II Redevelopment choice.

Découpage foncier existant.
II Existing division of land.

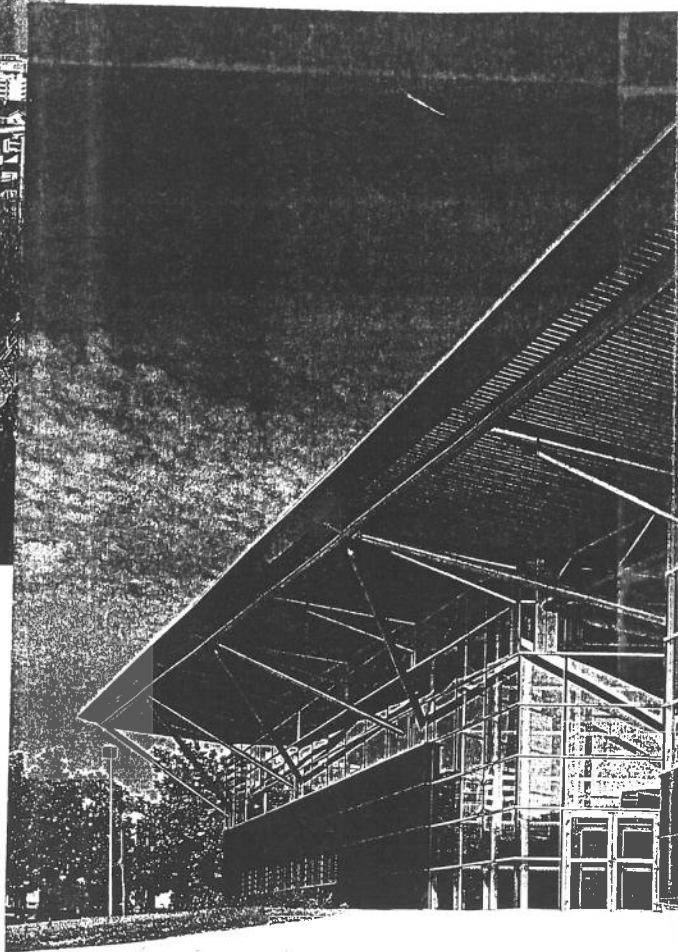
diversen vrijdag 24 april
diverse architecten

Imeubles de bureaux "Danica"
la Part Dieu
architect Bruno Dumentier

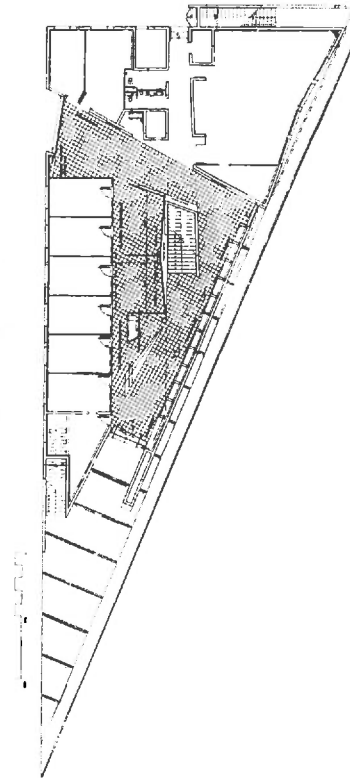
diversen vrijdag 24 april
diverse architecten

maison des Jeunes et de la Culture
Vaulx-en-Velin
architect
Lean Marie Verges

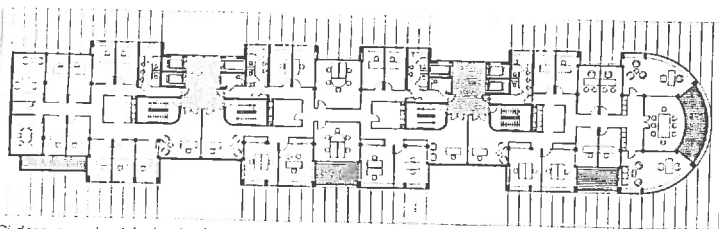

diversen vrijdag 24 april
diverse architecten

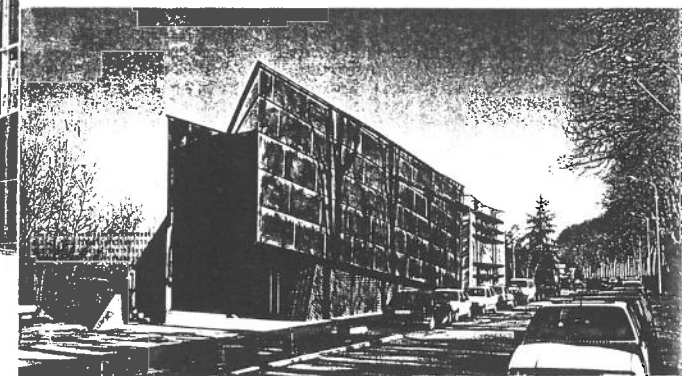
la Maison Concorcet
campus Doua, Villeurbanne
architect
Ferrand Sigal

La Maison Concorcet sur le campus de la Doua, à Villeurbanne, accueille les services des relations internationales, industrielles et de formation continue, 1994. Ci-dessous, plan du rez-de-chaussée. Ferrand-Sigal, architectes.
The Concorcet House on the Doua campus in Villeurbanne, houses the international and industrial relations services and those concerning adult training courses, 1994. Below, ground floor plan. Ferrand-Sigal, architects.
(Photos Ph. Chetelat)

Ci-dessus : en haut, le dernier étage complètement vitré joue le rôle d'un attique ; en bas, plan type.
If Below : top, the entirely glazed top floor plays the role of an attic ; bottom, a typical plan.

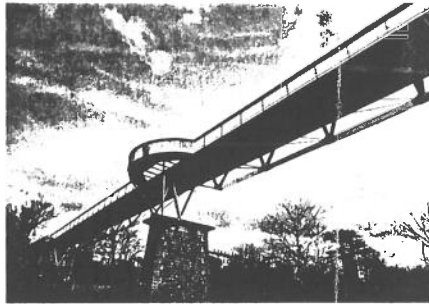
Colline de Fourvière

De Colline de Fourvière vormt een belangrijke plek in de stad Lyon. De herinrichting ervan onderstreept de verschillende kwaliteiten van dit gebied en maakt een groot aantal punten bereikbaar van waaruit men uitzicht op de stad heeft. Meer in het algemeen is dit project er op gericht de heuvel voor een stedelijk gebruik te ontsluiten. Het bestaat uit twee deelprojecten.

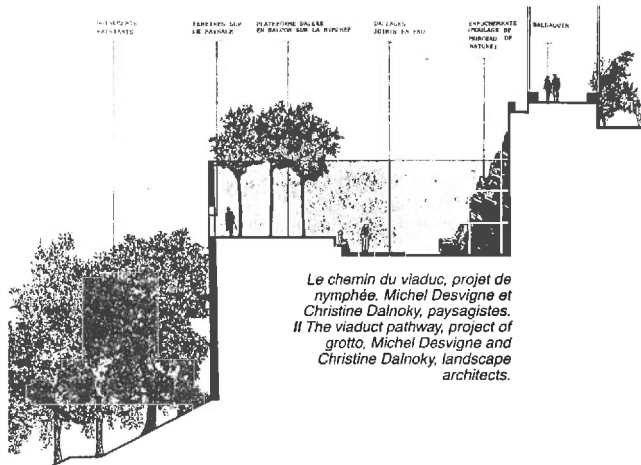
Het eerste omvat de verbinding tussen de op de heuvel gelegen basiliek en de verder naar het westen gelegen begraafplaats van Loyasse. Deze Chemin du Viaduc die gesitueerd is op een oude trambaan, is ontworpen door Michel Desvignes en Christine Dalnoky. Aan dit voetpad is een aantal specifieke plekken gesitueerd, zoals een belvédère, een tuin en een theehuis.

Het tweede project omvat een stelsel van routes dat aangelegd is op de hellingen van de Fourvière. Het ontwerp van de architect Michel Boyer en de landschapsarchitecte Sylvie Maniaque structureert het geheel van esplanades, terrassen, paden en trappen. De ontwerpers maken een onderscheid tussen een toeristisch deel en een stiltegebied dat aansluit bij de (voormalige) religieuze functie van dit gebied. In dit landschap zijn vijf bijzondere tuinen opgenomen: de geometrische tuin, de speeltuin, de terrassen, de tuin van de wolven en de tuin van de kleuren. Deze tuinen liggen langs een kronkelig pad tegen de heuvel op, waarbij ze afgewisseld worden door dicht begroeide stukken bos.

Jardin de Rosaire, Lyon. *Ontwerp* Michel Boyer en Sylvie Maniaque
Chemin du Viaduc, Lyon. *Ontwerp* Michel Desvignes en Christine Dalnoky

Colline de Fourvière, une passerelle piétonne relie les deux parties du parc des Hauteurs; un belvédère en son milieu invite à la découverte du paysage. Manuelle Gautrand, architecte; Marc Malinowski, associé.
If Fourvière hill, an overhead pedestrian walkway links the two parts of the "Heights"; Manuelle Gautrand, architect; Marc Malinowski, associate.

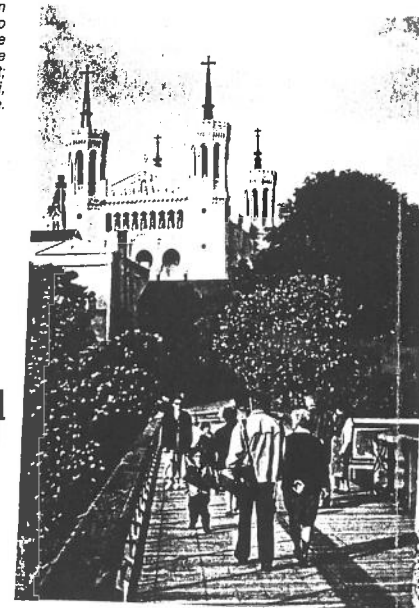

Le chemin du viaduc, projet de nymphée. Michel Desvigne et Christine Dalnoky, paysagistes.
If The viaduct pathway, project of grotto, Michel Desvigne and Christine Dalnoky, landscape architects.

voor 's avonds, met de metro naar het park, afdalen en eten in de oude stad (zie los kaartje

Colline de Fourvière eerste gedeelte, verbinding tussen de basiliek en de begraafplaats van Loyasse architecten Michel Desvignes en Christine Dalnoky

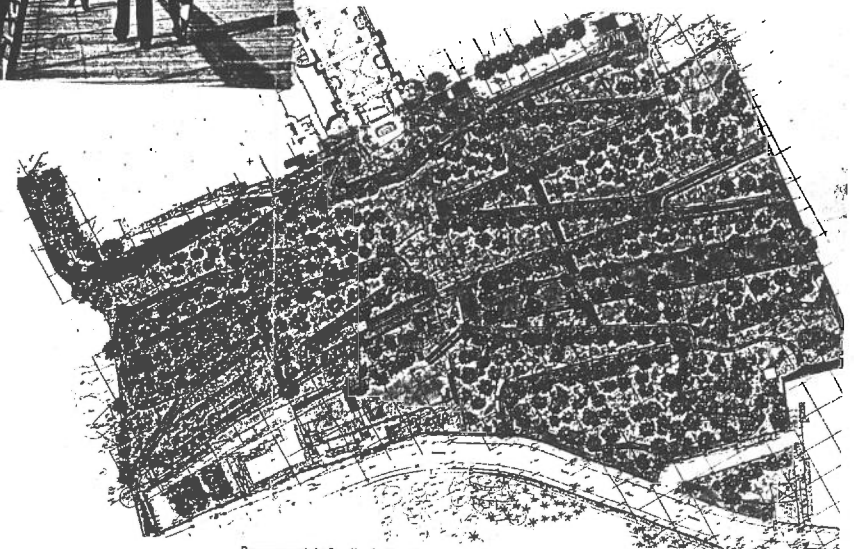
tweede gedeelte, stelsel van routes, Jardin de Rosaire architect Michel Boyer en Sylvie Maniaque

Chemin du Viaduc. Foto Leone

Chemin du Viaduc

Bovenaanzicht Jardin de Rosaire

zaterdag 25 april afspraak 11.00uur
 le Couvent de la Tourette, Evreux
 architect
 le Corbusier 1887-1965
 bouwjaar
 1957-1960

lunch 12.30uur
 le Couvent de la Tourette

Etage niveau 2

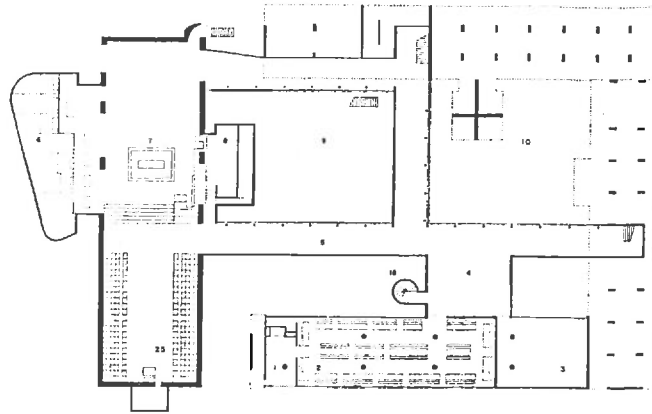
- 1 Office
- 2 Réfectoire
- 3 Chapitre
- 4 Atrium
- 5 Conduit
- 7 Maître-autel
- 8 Autel nord, sud et sacristie
- 9-10 Cours
- 18 Escalier d'accès à l'atrium
- 25 L'église

Etage niveau 3

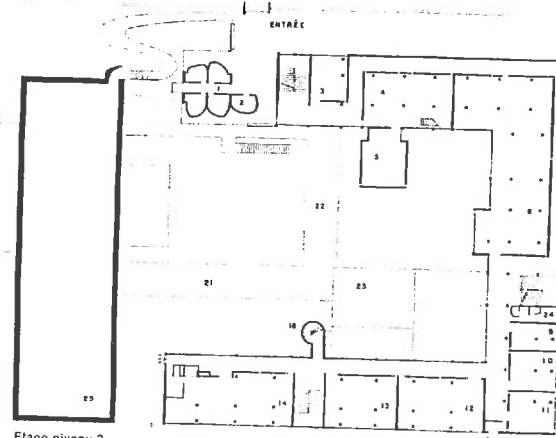
- 1 Parloirs
- 2 Loge du portier
- 3 Salle des frères convers
- 4 Oratoire
- 5 Salle des frères étudiants
- 7 Lecture
- 8 Bibliothèque
- 9 Classe A
- 10 Salle des prêtres étudiants
- 11 Classe B
- 12 Classe C
- 13 Salle commune des pères
- 14 Classe D
- 18 Escalier à l'atrium
- 21 Grand conduit
- 22 Petit conduit
- 23 Atrium
- 24 Sanitaire
- 25 L'église

Etage niveau 5

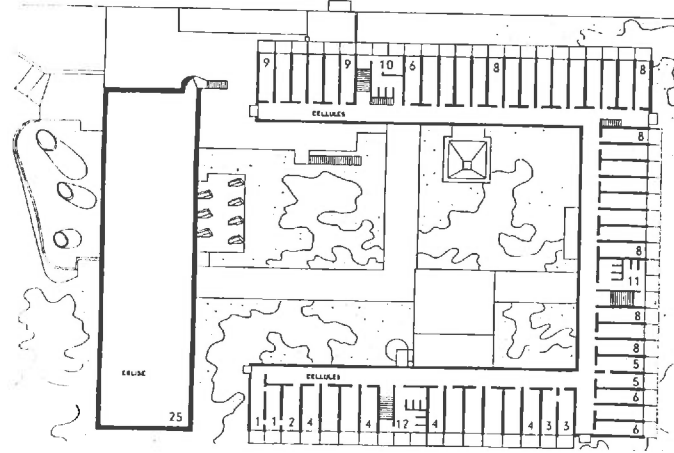
- 1 Cellule des malades
- 2 Infirmerie
- 3 Cellule de l'hôte
- 4 Cellules des pères professeurs
- 5 Cellule du père sous maître des étudiants
- 6 Cellule des prêtres étudiants
- 8 Cellules des frères convers
- 10-12 Sanitaire
- 25 L'église

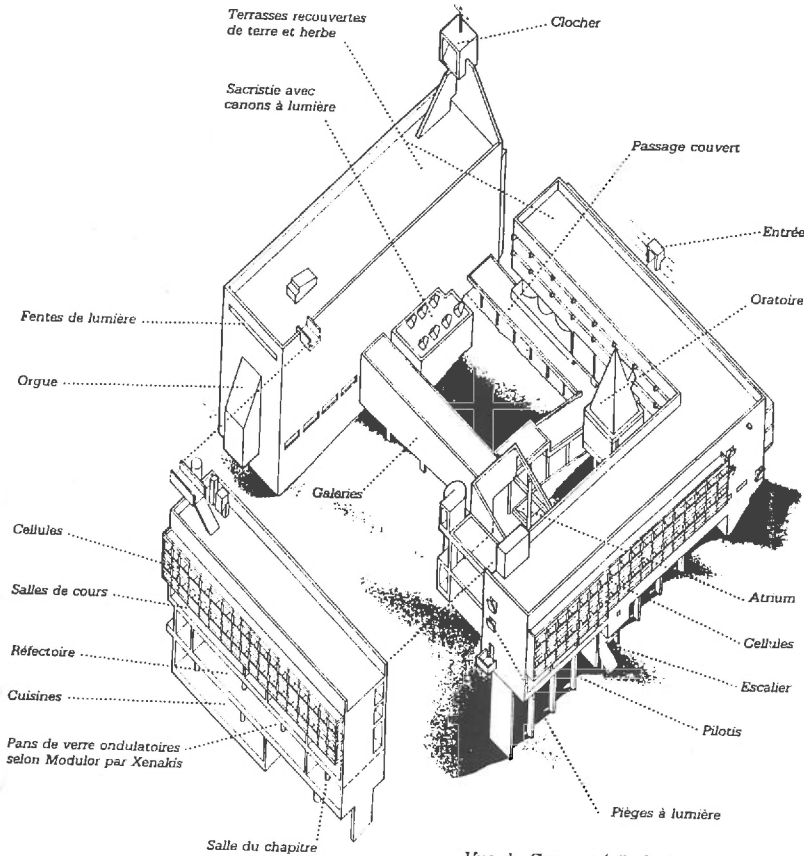
Etage niveau 2

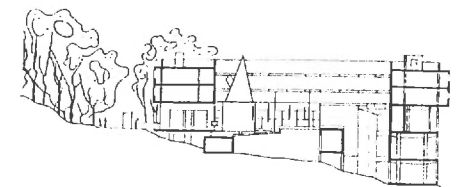
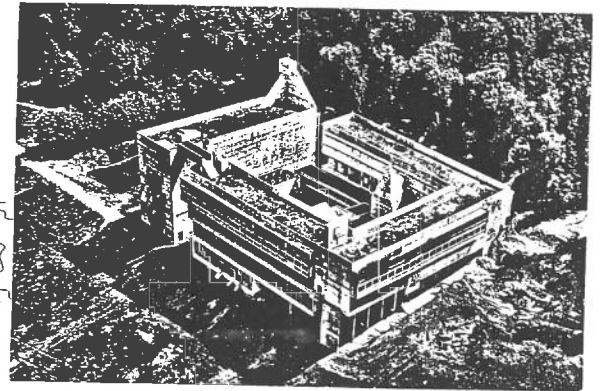
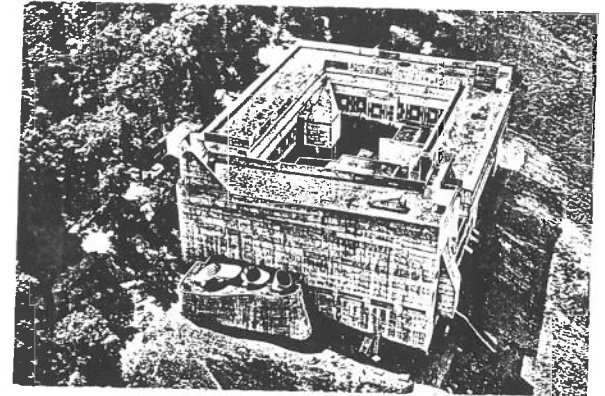
Etage niveau 3

Etage niveau 5

Vue du Couvent (aile Sud arrachée)

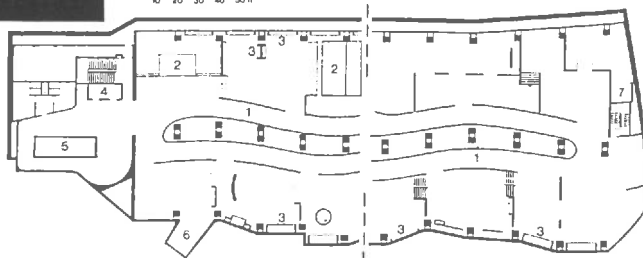
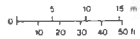
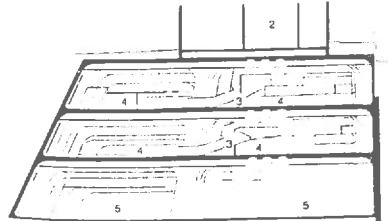
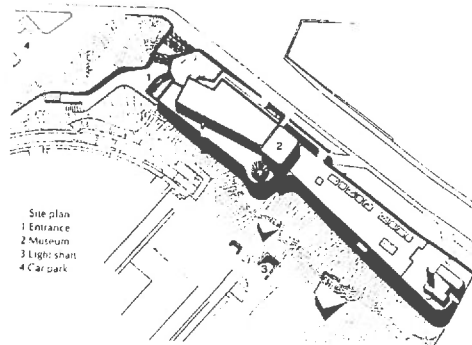
Coupe sur le nouveau couvent

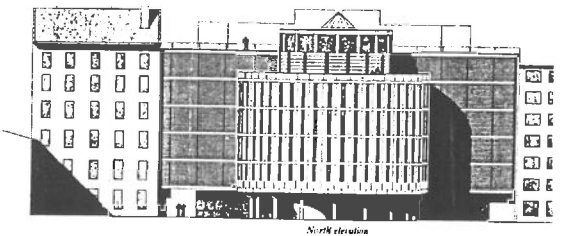
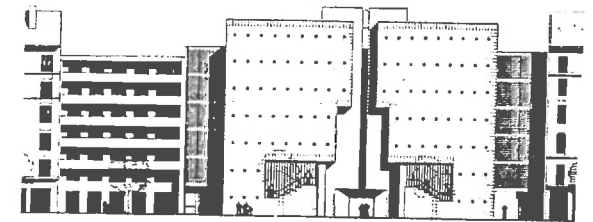
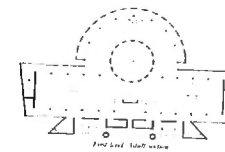
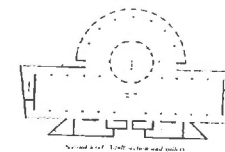
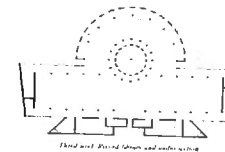
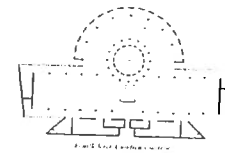
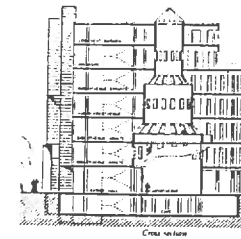
diversen zaterdag 25 april

Museum Gallo Romaine 1972-75
- met romeins amfiteater-
architect
Bernard Zehrfuss

Maison du Livre, de l'Image et du Son, 1986-88
Villeurbane
architect
Mario Botta 1943

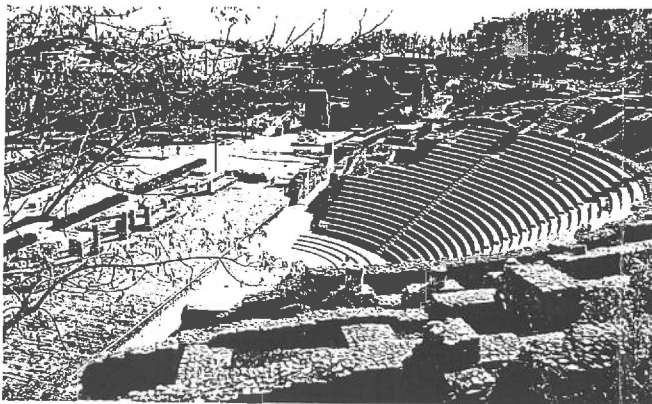

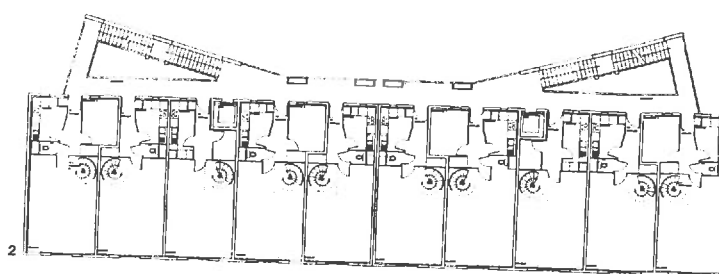
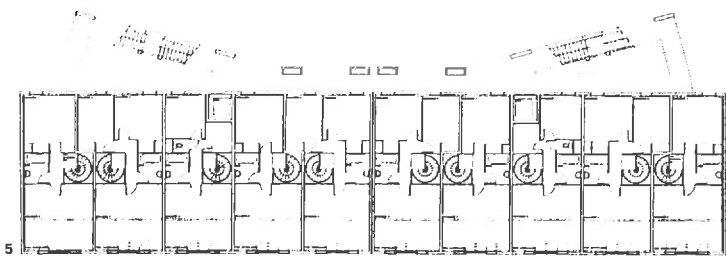
Dwarsdoorsnede

North elevation

4. Bernard Zehrfuss
MUSEUM GALLO-ROMAINE (1972 - 1975)

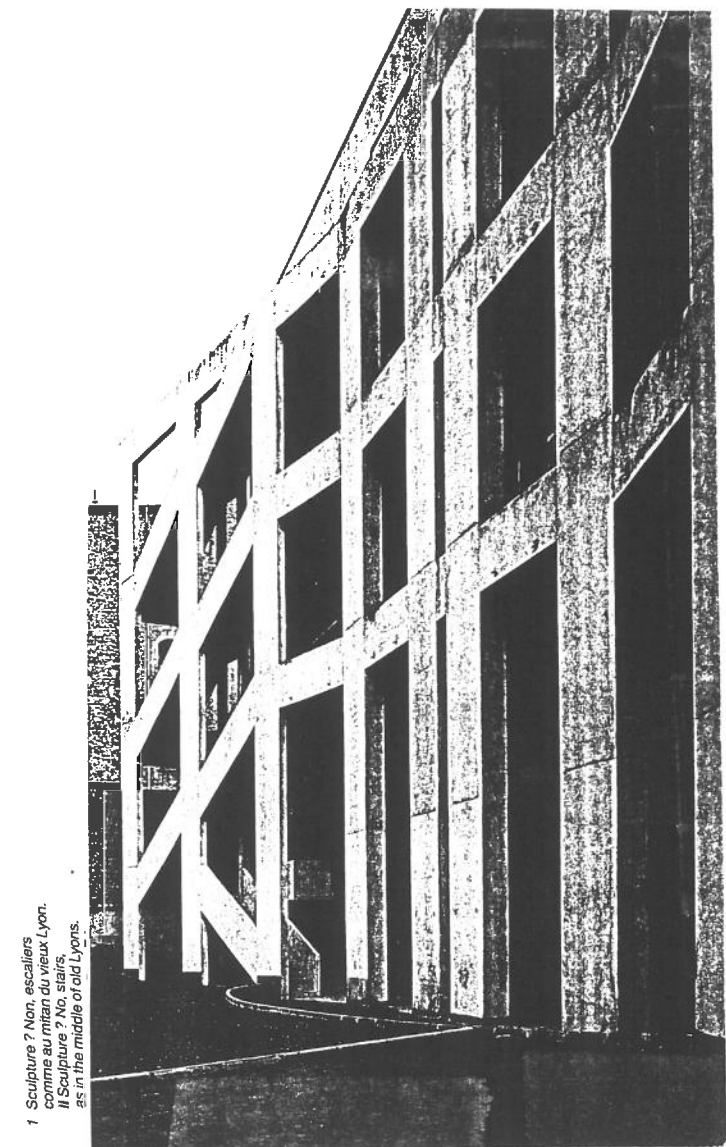

diversen zaterdag 26 april

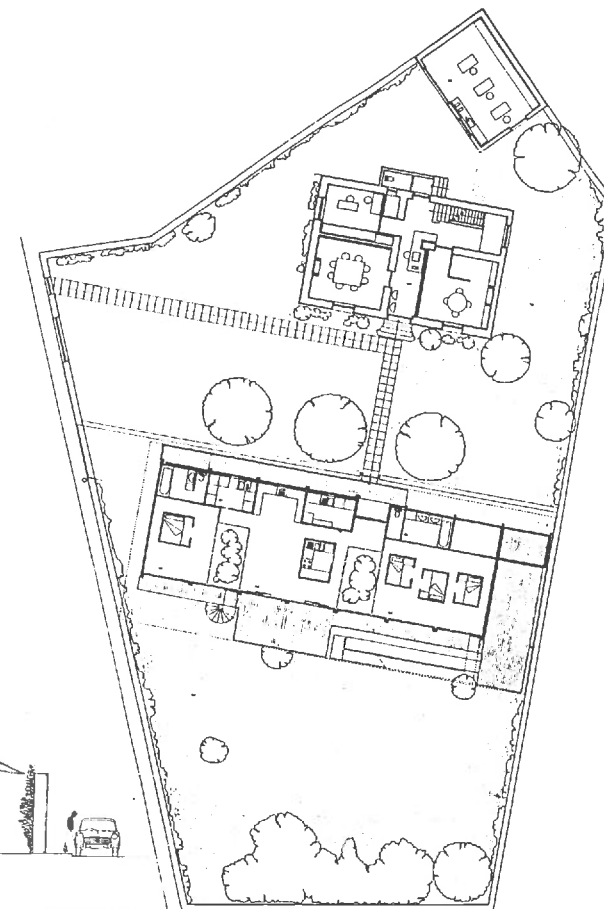
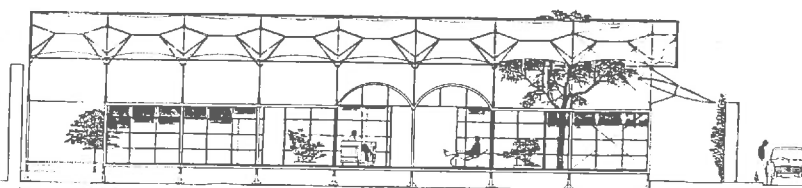
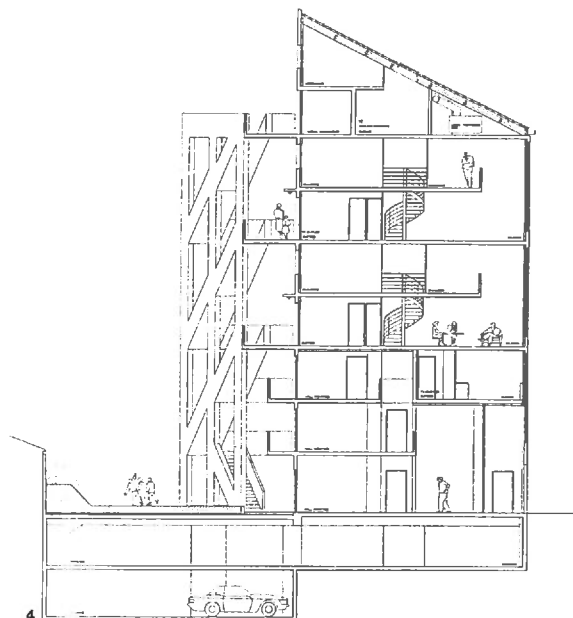
logements Croix-Rousse 1992-94
91-193, cours Lafayette
architecten
Françoise Jourda & Gilles Perraudin

maison individuelle 1987
15 rue du Dr Horand (9e)
architecten
Françoise Jourda & Gilles Perraudin

architecten
Françoise Jourda & Gilles Perraudin

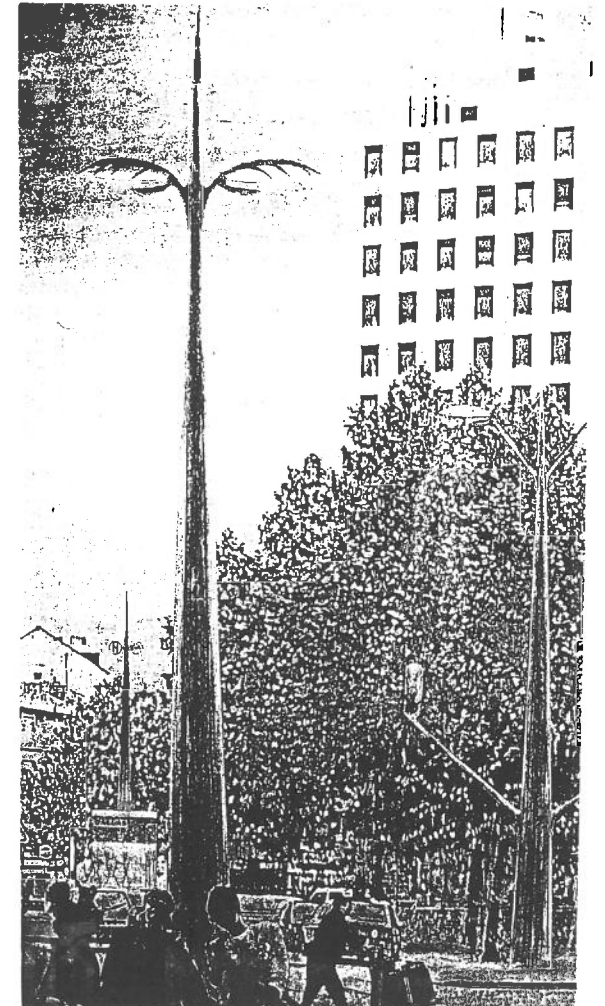
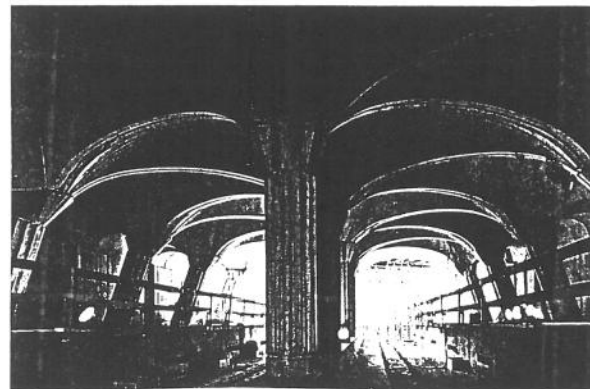
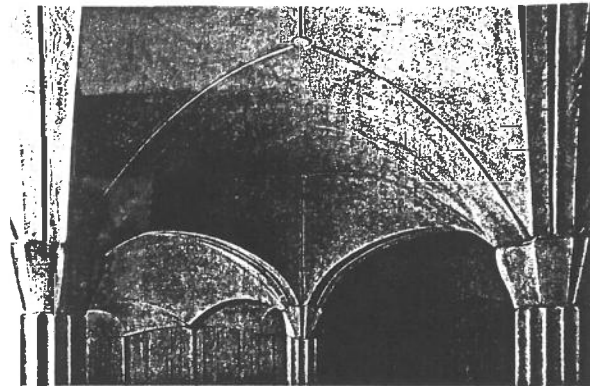
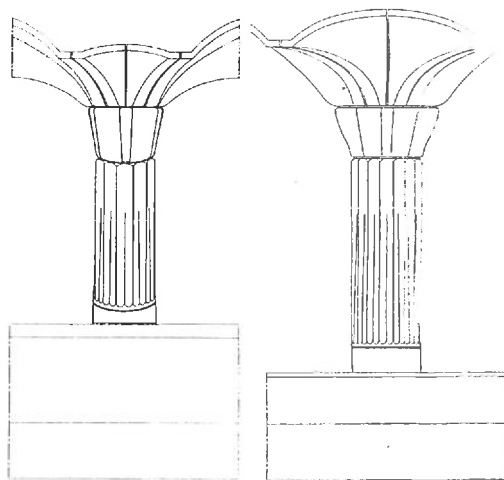
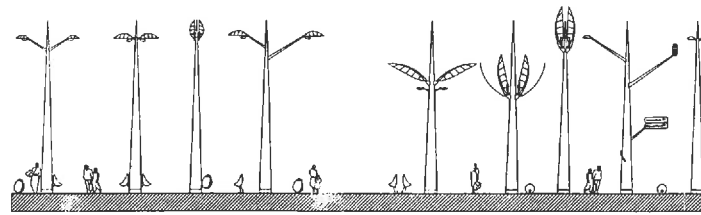
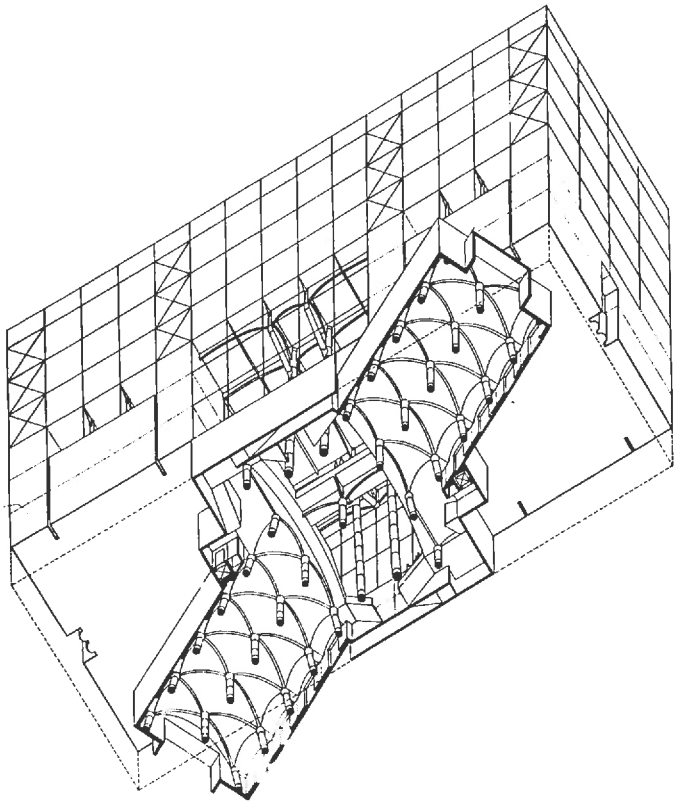

1 Sculpture ? Non, escaliers
comme au milieu du vieux Lyon.
is Sculpture ? No, stairs,
as in the middle of old Lyons.

diversen zaterdag 26 april

Parilly Metro Station 1989 (D-lijn)
en stads-meubilair
architecten
Françoise Jourda & Gilles Perraudin

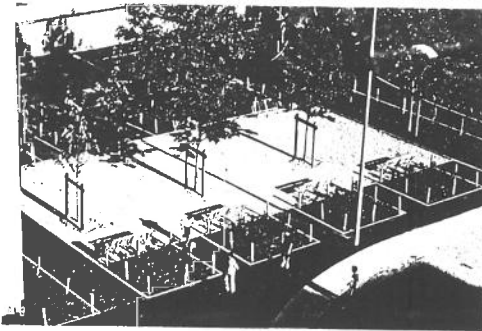

diversen zaterdag 25 april

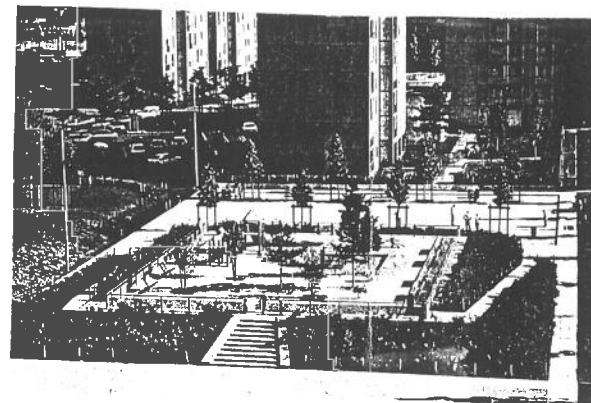
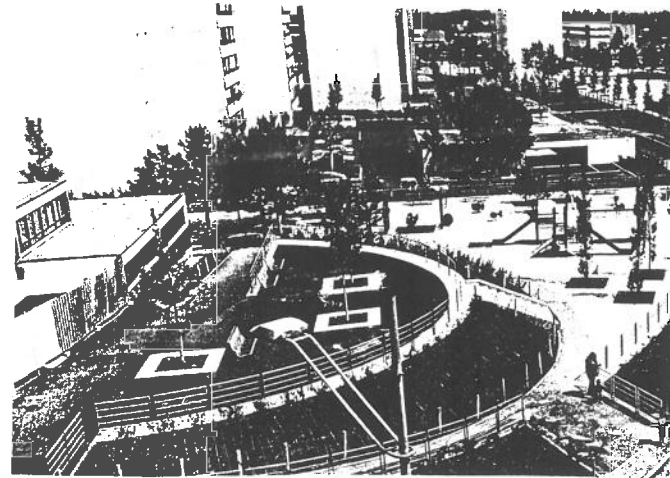
Quartier de Prainet
herinrichting openbare ruimte
architecten
Agence Ilex

Quartier du Prainet, Decines

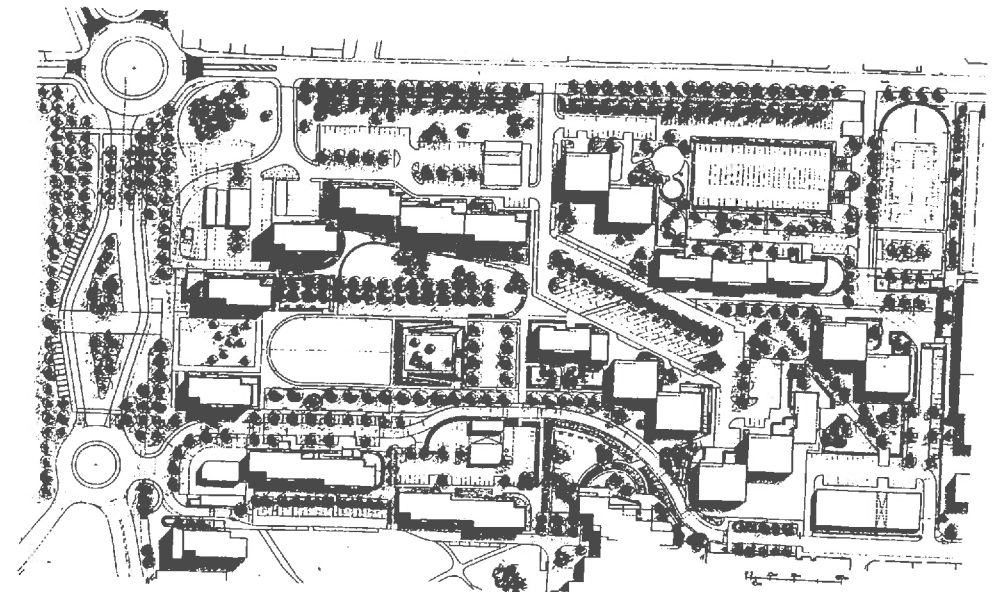
De wijk Prainet in Decines, gelegen in de oostelijke periferie van Lyon, is aangelegd tussen 1973 en 1976. Ze telt 864 woningen die ondergebracht zijn in 20 gebouwen. De ingrepen hebben betrekking op de reorganisatie van het stratenplan, de inrichting van de buitenruimte met een grote centraal gelegen esplanade, de renovatie van de gebouwen en de woningen, alsmede de verplaatsing van de winkels en de voorzieningen van een plek in het hart van de wijk naar de rand.
Ontwerp Agence Ilex (Guerrie Péré en N. Rasle, Paysagistes)

Plain Foto G. Péré

Kinderspeelplaats Foto: G. Péré

Prainet, stedenbouwkundig plan, ontwerp Ilex (G. Péré en N. Rasle)

LYON - 2^e

Rhône

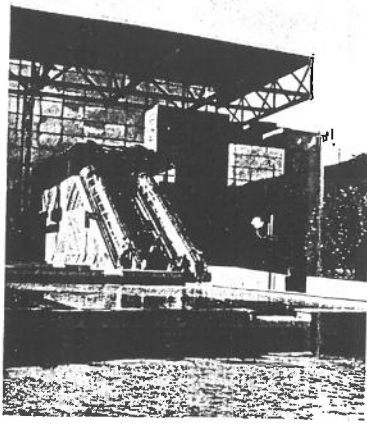
Centre d'Échanges de
Lyon-Perrache
Cours de Verdun

René Gagès

G Vanderaa, J Rey

et J Prouvé, collaborateurs
1968-1982

Pont urbain franchissant l'intersection des autoroutes A6 et A7, le centre d'échanges est caractéristique de la période d'urbanisation intense des années 70. Parcouru chaque jour par 80 000 personnes, il offre diverses activités, services et animations urbaines sur 4 niveaux avec notamment une galerie marchande, et 12 000 m² de jardins suspendus.

LYON - 3^e

Rhône

Tour du Crédit Lyonnais
129, rue Servient

Araldo Cossuta, de Cossuta et Ponte
D. Martin, A. Puvis de Chavannes
et M. Rudzki, collaborateurs
1972-1977

Une tour de 42 étages et 140 m de haut, conçue comme un signal au cœur du quartier d'affaire de la Part-Dieu. Un hôtel de 250 chambres et deux restaurants occupent les étages supérieurs. Les 9 niveaux les plus élevés composent une couronne ceinturant une cour intérieure coiffée d'un volume pyramidal vitré à structure métallique tridimensionnelle haute de 23 m.

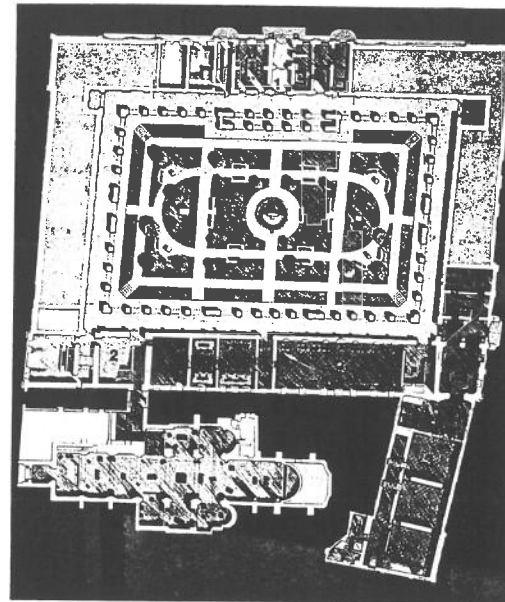
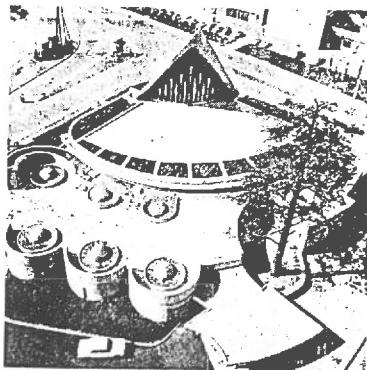
LYON - 9^e

Rhône

Église de Balmont
4e avenue

Pierre Genton
1960-1962

Le développement horizontal de l'édifice est affirmé par les talus gazonnés venant couvrir les murs du volume enterré au pied d'immeubles de 15 étages. Un lanterneau à structure bois conçue par le sculpteur Étienne Martin éclaire zénithalement l'église paroissiale de 500 places. Cinq salles paroissiales sur plan circulaire sont disposées de manière à s'entrevoir les unes vers les autres.

diversen zaterdag 26 april

Palais Saint-Pierre 1997
vlak bij hotel
architecten

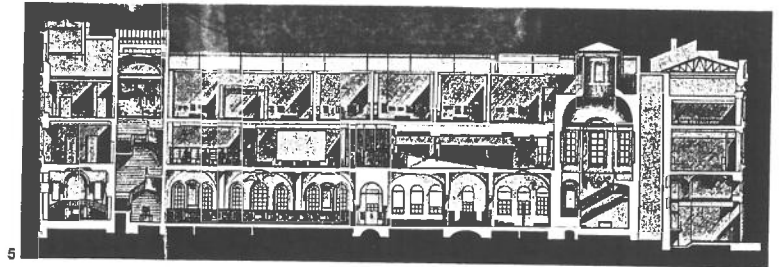
Gabriel Mortamet (restauratie)

Philippe-Charles Dubois,

Jean Michel Wilmotte (interieur, inrichting)

op dit moment is er een Matisse- tentoonstelling

drie projecten uit de franse architectuurgids

ART GLORIFIED

Appointed curator of the Lyons Museum of Fine Arts, housed in the old Palais Saint-Pierre Benedictine convent, Philippe Durey found it no longer lived up to its nickname of "Petit Louvre". He proposed its complete renovation.

One of the biggest museum rehabilitation programmes in France, the operation has been split into six phases. Work on site began in 1990 and is due to be completed in 1997.

The envelope has been preserved, virtually intact. The interior however, has been completely redesigned by Jean-Mi-

chel Wilmotte, in collaboration with Philippe-Charles Dubois and Gabriel Mortamet, the Historic Monument's architect heading the operation.

Visitors are guided through the museum by a homogeneous route, while the rooms, although in the same spirit, are thought through in function of their contents, and location, therefore in relation to the architecture. Display cases, etc., are an integral part of the interior design, in order to give the impression of strolling through the displayed works rather than admiring them via an intermediary fixture/fitting.

zondag 26 april vertrek te voet/metro 9.00uur

met metro naar Station Perrache
Cours de Verdun
architecten

R. Gagès, G. Vanderaa, J. Rey en J. Prouvé
bouwjaar
1968-1982

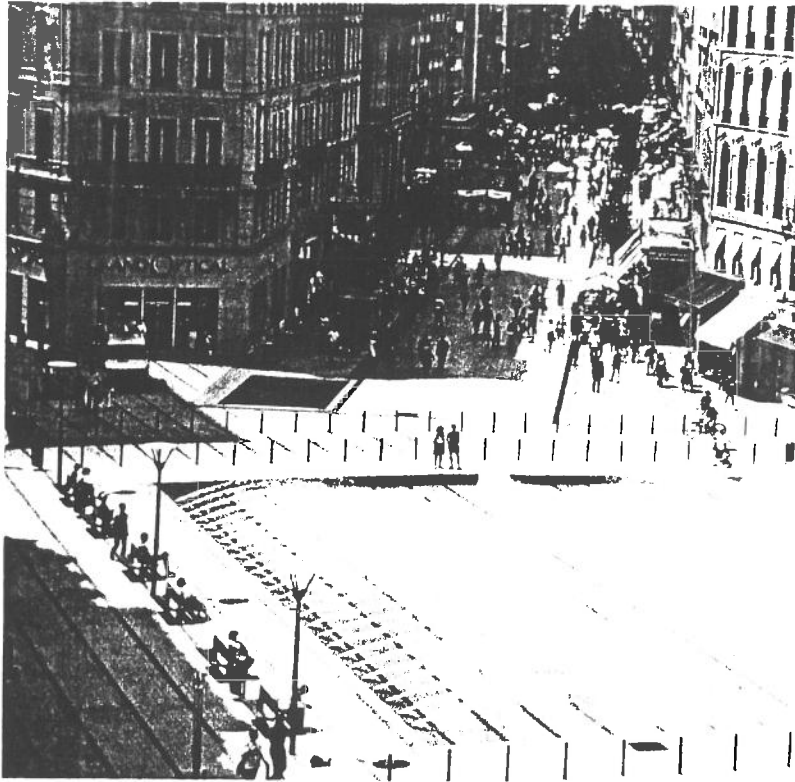
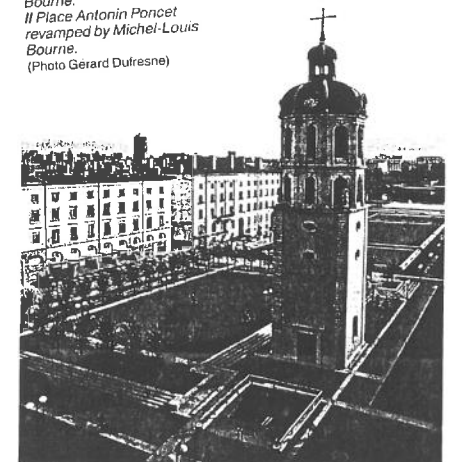
wandeling langs/door/in de pleinen en
parkeergarages
retour hotel/stad 11.00uur

parkeergarages
supervisie Jean Michel Wilmotte

le Parc République, kunst Francois Morellet
le Parc Terreaux, kunst Matt Mullicab
le Parc Célestines, kunst ,
Daniel Buren
le Parc Croix-Rousse, kunst Michel Verjux
le Parc Gare Part-Dieu, kunst Dordilly et
Joseph Kosuth
le Parc Berthelot, kunst Dror Endeweld

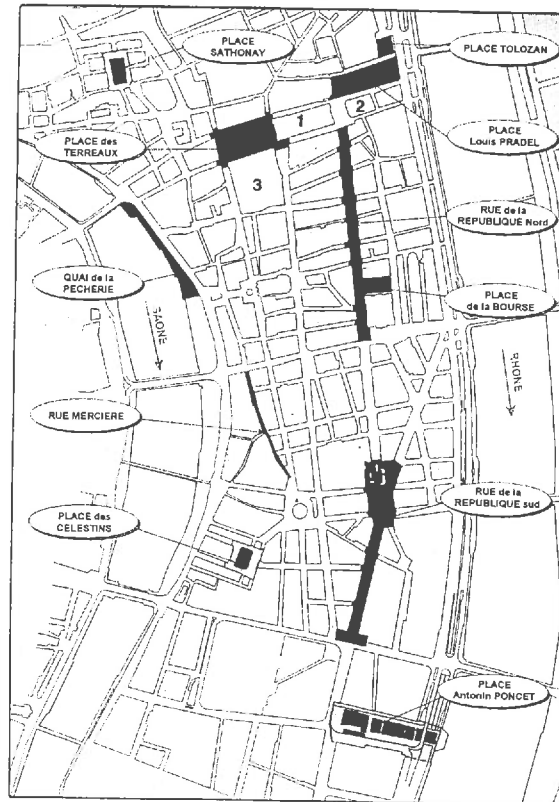
diverse straatmeubilair in Lyon
architect
Jean Michel Wilmotte

La place Antonin Poncet
revue par Michel-Louis
Bourne.
Il Place Antonin Poncet
revamped by Michel-Louis
Bourne.
(Photo Gerard Dufresne)

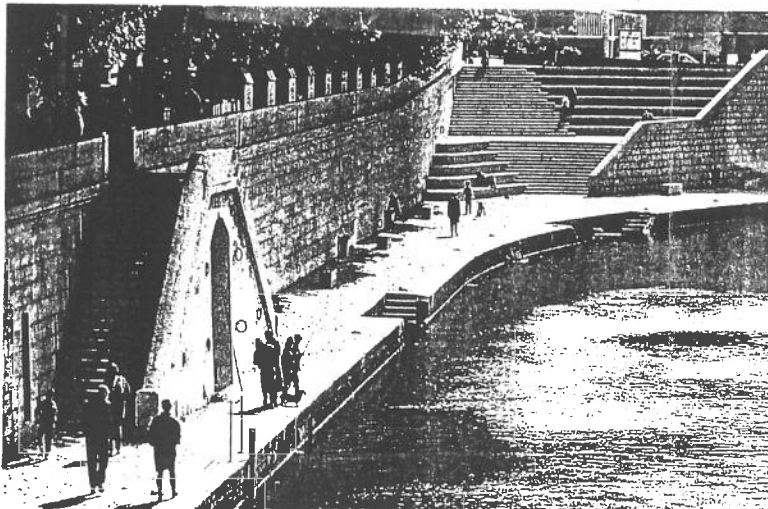

La place de la République
réstitué au piéton et
occupée en son centre par un
plan d'eau éclairé la nuit.
Alain Sarfati, architecte.
Il Place de la République
restored to the pedestrian,
its centre now occupied by an
ornamental pond, illuminated
at night. Architect, Alain
Sarfati.
(Photo J. Léone)

Plan d'ensemble des espaces publics réaménagés (en noir, les travaux réalisés depuis 1990): 1 - Hôtel de ville, 2 - Opéra, 3 - Musée St-Pierre
Il Key plan of redeveloped public spaces. (in black, the spaces developed since 1990):
1 - Town hall, 2 - Opera house, 3 - St-Pierre museum.

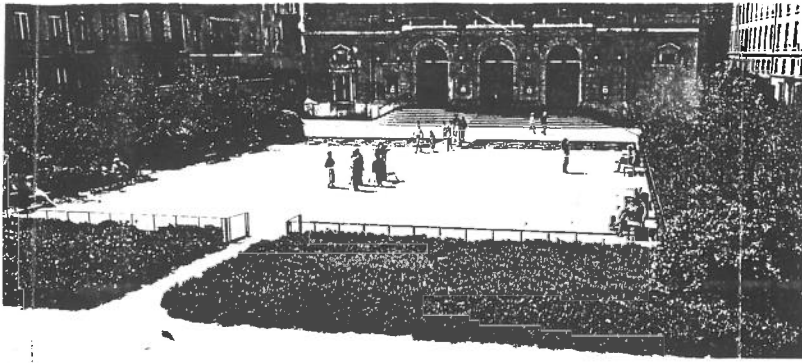

Le quai de la Pêcherie restauré par le projet de Catherine Blaise.
Il The project by Catherine Blaise restores the Pêcherie waterside.
(Photo Gérard Dufresne)

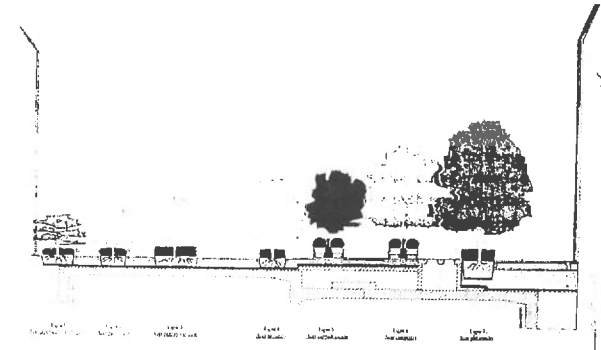
Place des Célestins, Lyon. Designed as both a city garden and a piazza in front of a theater, the basic layout of Place des Célestins is defined by a large limestone base connected to street level by a pair of steps, also made of pale limestone. The geometric form of the garden results from the disassembling and a looting of elements drawn from the orderly façade of the 17th-century theater. Four bands of vegetation (or, on one side, of water) delineate a square-shaped wooden platform. Each of the bands is broken by a narrow opening, and the four openings form a cross whose extended axes converge in a periscope by artist Daniel Buren, that offers a view of the entrance to the parking area underneath. The bands running perpendicular to the theater are planted with particularly showy, flowery vegetation (in contrast to the rather meek plants used in traditional decorative parterres); these serve to separate the square from vehicular traffic. The bands parallel to the theater are more subdued; in the band farthest from the theater's façade, a blanket of rhododendrons defines the boundary of the garden but does not in any way prevent a clear view of the public edifice. The band closest to the theater is formed as a classic "reflecting pool" that extends the garden toward the theater's monumental stairs.

38,736 sq ft

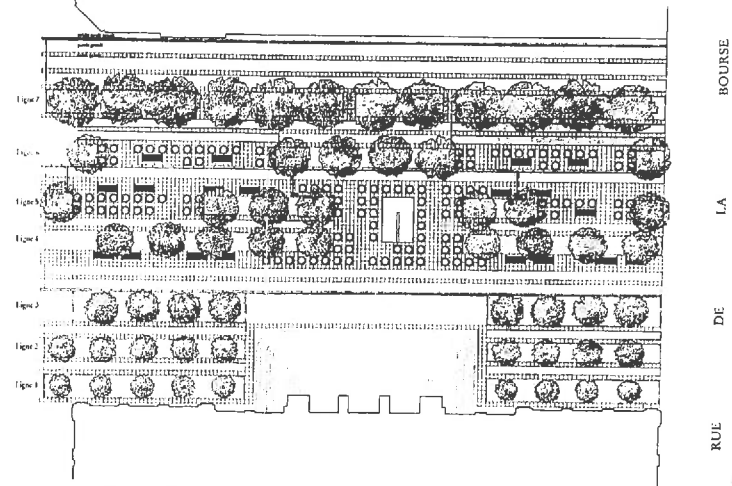
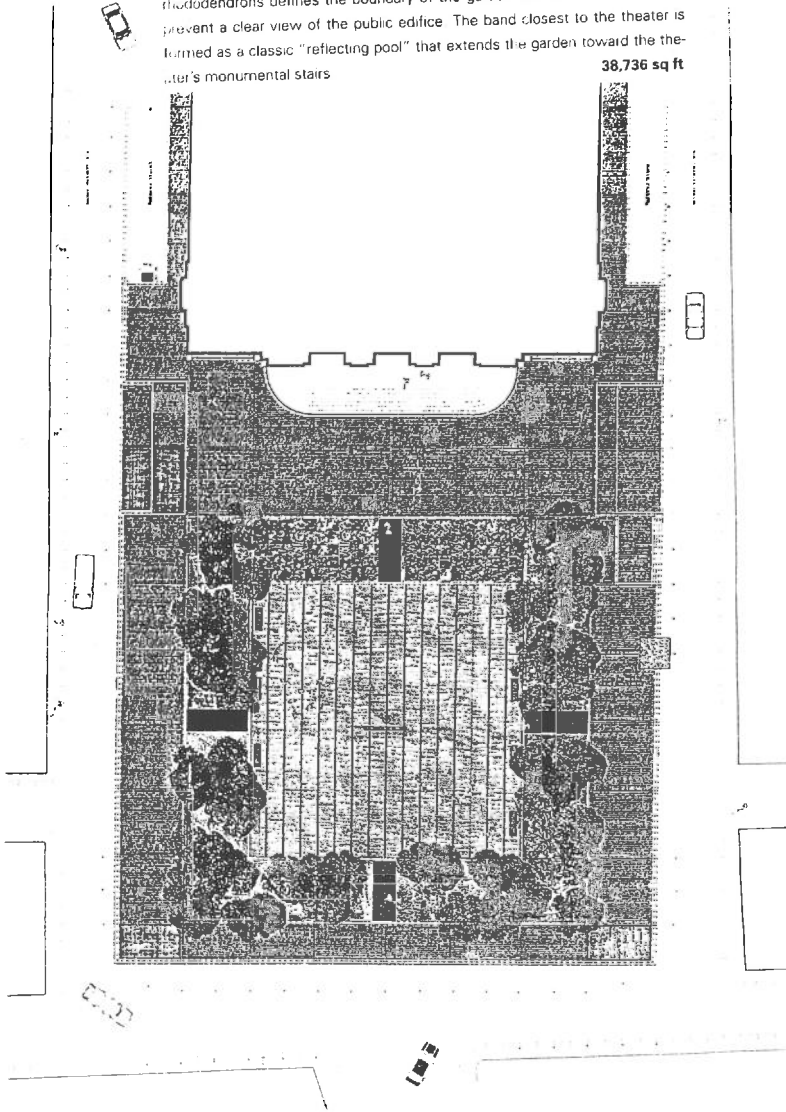

Place de la Bourse

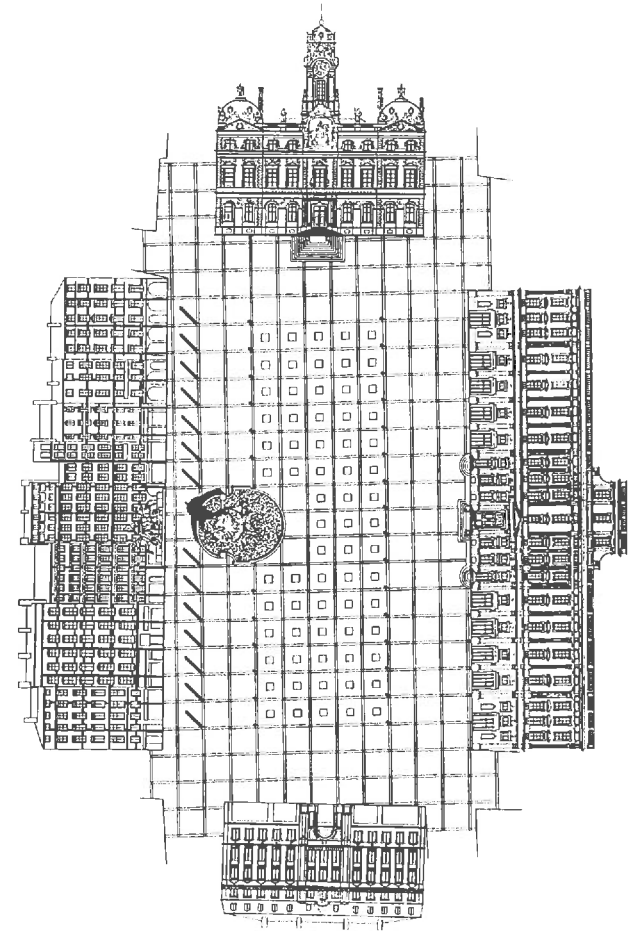
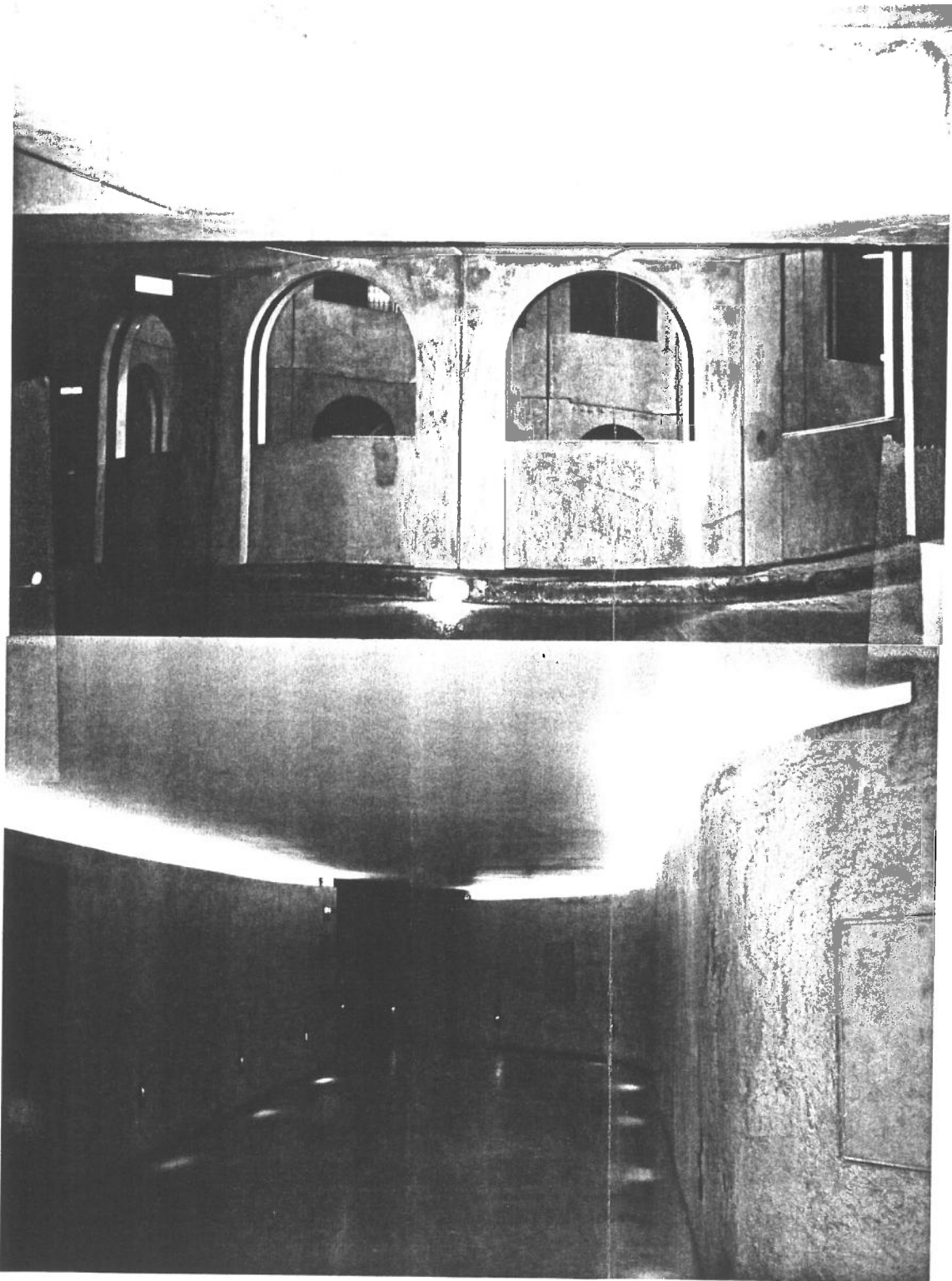
Dit tuin-plein ligt op het Presqu'île, loodrecht op de rue de la République. Het wordt in het zuiden begrensd door het monumentale Palais de Commerce en in het noorden door paleizen. Het gegeven dat de zuidgevel vrijwel altijd in de schaduw ligt, is door Chemetoff tot uitgangspunt genomen van zijn ontwerp. Om de overgang van de schaduw naar het licht tastbaar te maken, heeft hij zeven parallelle rijen met beplanting gemaakt, die langzaam in hoogte oplopen. Ze bestaan uit zeven verschillende soorten esdoorn, die afgewisseld worden door in potten geplaatste buxus. Tussen deze rijen liggen met graniet bestrate paden, waaraan banken zijn geplaatst. Onder het plein ligt een parkeergarage. Door de inrichting is een stedelijk element gemaakt waarin eenheid en verscheidenheid, maar ook verblijf en verkeer op een aangename wijze zijn gecombineerd. *Ontwerp* Bureau des Paysages Alexandre Chemetoff, in samenwerking met Selim Kenan

Doorsnede. De bezonning en de dikte van het grondvlak bepalen de sequentie van de beplanting.

Alexandre Chemetoff, Place de la Bourse, plattgrond

zondag 26 april TGV station-Satolas
 architect
 Santiago Calatrava
 bouwjaar 1992-1995

